JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1856. **Zaturdag 26 Julij.** **N°. 60.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor ....

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 31sten Mei 1856 no. 59, is aan de heeren *J. P. C. Ruloffs*, staatsraad in buitengewone dienst, vice-president van den raad van Nederlandsch-Indië, en *P. J. B. Peres*, lid van den raad van Nederlandsch-Indië, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de onderscheidingsteekenen van commandeur der Leopoldsorde, hun door Z. M. den Koning België geschonken.

Bij Koninklijk besluit van den 8sten Julij 1156 no. 79, is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, Mr. *P. Brunsveld van Hulten*, procureur generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië.

Civiel Departement.

Bij het cader der Landelijke Inkomsten en Cultures.

bevorderd:

Tot controleurs der 1ste klasse, de controleurs der 2de klasse *J. H. K. Phitsinger* en *P. M. van Luren*.

Tot controleurs der 2de klasse, de controleurs 3de klasse *H. A. F. de Vogel* en *J. A. Michaëlis*.

benoemd:

Tot controleurs der 3de klasse, de ambtenaren ter beschikking van directeur der cultures *E. A. Halewijn*, en Mr. *S. C. J. W. van Musschenbroek* en *G. R. Lucardie*.

Voorts zijn de betrokkene hoofden van plaatselijk bestuur aangeschreven, om den eerwaarden heer *J. J. Langenhoff* te erkennen als roomsch-katholyk geestelijke voor de dienst te Pankal-Pinang, op het eiland Banka, van waar hij zal kunnen bezoeken, zoowel de districten van dat eiland, als de naburige residentien Palembang en Riouw, mitsgaders de assistent-residentie Billiton.

Schutterijen, enz.

Bij de compagnie cavallerie der Bataviasche Schutterij.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, de 1ste luitenant *J. L. Adam*.

Benoemd:

Tot 1sten luitenant, de 2de luitenant *G. L. J. van der Bucht*.

Tot 2den luitenant, de brigadier *A. J. W. van Delden*.

Bij de Schutterij te Samarang.

Ontslagen:

Op hun verzoek, eervol, de kapiteins jhr. *P. Druijvestein* en *N. D. van Slijpe*.

Bevorderd:

Tot kapitein, de 1ste luitenant *J. H. Soesman* en mr. *A. J. W. Cornets de Groot*.

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenants *M. A. Jasper* en *A. R. Soesman*.

BIJ INFANTERIE VAN DEN BARISSAN VAN MADURA.

Eervol Onslagen:

De kapiteins *Lemboe Tengoro* en radhen pandji *Djaijeng Satroe*.

De 2de luitenant *Wiro Prokoeso*.

Benoemd:

Tot kapiteins:

de 1ste luitenant-adjudant mas *Wasing Djoijo* en

de 1ste luitenants radhen ario *Tjokro Negoro* en radhen ario *Adi Negoro*.

Tot kapitein-adjudant, de 1ste luitenant radhen *Wiro Soeto*.

Tot 1ste luitnants, de 2de luitenants radhen ario *Soerio Admodjo*, radhen ario *Brotto Admodjo*, radhen pandji *Soero Koesoemo*, thans herneamd radhen ario *Soero Adi Negoro* en radhen ario *Djaijengrat*.

Tot 2de luitenants:

de adjudant-onderofficier *Astro Yoedo*.

de sergeant-majoors *Djiwa Soeto*, mas *Yoeda Koesoemo*, *Iko Wongso* en *Doijo Proeso*.

de sergeant *Siengo Nolo*.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de aspirant-betaalmeester *A. J. Aberson*.

Benoemd:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot luitenant-kolonel, de maj. *R. J. Kellermann*, van het wapen, met bepaling, dat aan hem het commandement der artillerie in de 2de militaire afdeeling zal blyven opgedragen.

Tot commandant der artillerie in de 3ee militaire afd. de maj. der artillerie J. *F. S. Brunsveld van Hulten*, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

BIJ HET REGIMENT OOSTINDISCHE CAVALLERIE.

Benoemd:

Tot commandant, de luit-kolonel *F. C. van der Putt*, van dat wapen, thans met de waarneming van bedoeld commandement belast.

Bevorderd:

Tot majoor, de ridmeester J. *Wolff*.

Tot ridmeester, de 1ste luitenant *J. F. Huijgen*; beiden van dat wapen.

ADVERTENTIE.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audentie zal verleenen op Maandag den 28tsen dezer, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden worden verzocht hunne namen duidelijk te schrijven en hunne titels te willen vermelden bij de aan den adjudant van dienst te doene aanvragen om audientie.

BUITENZORG, den 17den Julij 1856.

De Kapitein-Adjudant,
VAN HERADT.

Schutterij van Batavia.

De gewezen leden van deze schutterij, aan wie bij gouvernements besluit van 30 Mei 1855 no. 7 het eereteeken voor eervolle langdurige schutterlyke dienst is verleend, worden uitgenoodigd, dat eereteeken in ontvangst te komen nemen bij

BATAVIA, den 25den Julij 1856.

Den Kapitein-Adjudant,
A. A. CLUWEN.

Venduтien.

Maandag 28 Julij, voor het woonhuis van den weledelen heer *E. A. Schill*, naast den gang Chaulan, door van *van Slooten*, *Morgan & Co.*

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Dingsdag 29 Julij, tegen 4 pCt. vendusalaris, voor de pakhuizen van *Busing*, *Schröder*, groote rivier, door *Vaupel & Co.*

en

Des avonds ten 7 ure, in een der localen van de Harmonie, door *H. M. van Dorp*.

Woensdag 30 Julij, ten huize van *W. Kuijpers*, Bazaar Senin.

en

Voor de pakhuizen van de heeren *W. Auderson*, *Tolson & Co.*, aan de Groote Rivier, door *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. vendusalaris.

Donderdag 31 Julij, voor het woonhuis van den heer *Schwabe*, gang Darling, weg Tana-Abang.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeelen*, *Dennison & Co.*

Vrijdag 1 Augustus, voor een huis achter de weeskamer.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Commissarissen in den boedel, J. *Keijser* en *Hamel*: *W. Mekern*.

Vertrekkende Personen.

E. Weijss. — Jhr. *P. H. Reijnst.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 21 tot en met den 24 Julij 1856.

HOTEL WILLEM II. *D. Doleschall*, van Gembong.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *P. de Boer*, van kaap de Goede Hoop. — *H. Post*, van China. — *J. G. Fuhrer*, van Samarang. — *J. G. Zembsch*, van Amsterdam. — *J. Teensma*, van Idem.

HOTEL DES INDES. *J. F. Koning*, van de reede. — *Van der Hart*, van Idem. — *W. A. Baud*, van Bandong. — *J. Prins*, van Singapore. — *B. Pestonjie*, van Idem. — *G. Behrends*, van Buitenzorg. — *L. N. van Meeverden*, van Assam. — *E. Scheider*, van Hamburg. — *G. G. Lubbers*, van Idem. — *D. C. Muller*, van Samarang. — *Butter*, van Idem.

MARINE HOTEL. *C. C. L. Neijts*, van Samarang. — *C. C. Hansen*, van Rotterdam. — *K. Hausnoet*, van Amsterdam. — *F. J. Gebel*, van Soerabaija. — *A. E. van Mansveldt*, van Idem. — *Swaan*, van de reede. — Jkhr. *E. de Gijselaar*, van Idem.

JAVA HOTEL. *S. H. Binkes*, van oerabaija. — *Belle*, van Idem. *P. Cars*, van Idem. — *F. U. Delge*, van Singapore. — *J. C. Lupcke*, van Probolingo.

OP GOD VERTROUWD! (*vervolg*.)

Dit geschiedde; Werder beval hem aan als eenen vlijtigen en ordelijken beginner. Maar de ware reden, waarom Hendrik zijne betrekking verliet en zich in eene zee van zorgen begaf, wist niemand. Hij had een meisje leeren kennen, dat zijn hart had ingenomen, zoo als hij het noemde, en was met haar overeengekomen, dat zij zijne vrouw zoude worden. Maar die eens gezels zou zij niet worden, dat gedoogde hij niet. Het zou wel gaan als hij baas was, als beide vlijtig waren, en gelijk Doortje hem vetrouwde, vertrouwde hij op zijne bekwaamheid en op goed geluk, hetwelk vaak hij het meest verwacht, die het minste daarop heeft te rekenen.

Daar zat nu de jonge meester en dacht er over na wat hij al gedroomd en gehoopt had en hem mislukt was. Aanvankelijk was het goed gegaan: hij had een huisje gehuurd, het noodige huisraad aangeschaft, zelfs reeds eenen knecht in het werk gehad, en hoe te vreden kon hij des avonds zijn Doortje van den naaiwinkel halen, om haar naar huis te vergezellen. Daar zaten zij dan te zamen, en het vlijtige meisje werkte vaak tot middernacht aan fijn linnengoed, hetwelk haar goed werd betaald. Zich zelve en harer moeder het onderhoud te verschaffen was geene gemakkelijke taak, en toch had zij eenen spaarpenning overgelegd. En hoe ordelijk, zindelijk en helder zag alles op de kleine kamer uit! Onder de schoonste gedachten voor de toekomst staarde Hendrik Zilverman zijne aanvallige beminde aan, hoe de rustelooze vingers zich heen en weder bewogen, hoe zij daarbij vrolijk met hem praatte en schertste, hoe zij hem fluisterend hare geheimen mededeelde en hem zoo allerliefst van ter zijde aanzien en de schalksche oogen toonen kon. Zij hadden elkander dagelijks zooveel nieuws te vertellen, zooveel hoopvolle uitzigten voor de toekomst toe te vertrouwen, dat de avond eensklaps om was, en de oude moeder Hendrik moest aanmanen om het ver gevorderde uur naar huis te gaan.

Onverwacht echter werd het anders: men bragt den edelmoedigen jongeling gekwetst naar huis, en het geluk week voor zijne zuchten en weeklagten. In de nieuwsbladen was een paar dagen lang sprake van zijne opofferende daad; de arme moeder van het kind kwam ook en dankte hem, haren nood klagend, en de brave Hendrik gaf haar voor zijnen beschermeling wat hij missen kon; toen bekommerde zich niemand meer om hem. Doch ik vergis mij: ééne was er die onafgebroken zich om hem bekreunde; ééne kwam en zat bij hem, drukte zijne hand en kuste hem; weende om zijne smarten en zag hem met verdubbelde liefde aan. Zij vroeg niet: waarom hebt gij dat gedaan? Uit hare oogen straalde zelfs een trotsch, vrolijk gevoel, en elken dag bragt zij nieuwen troost, nieuw geloof, nieuwen moed mede. „Als ik haar niet gehad had, ware het met mij gedaan geweest! riep hij vaak bij zich zelven uit. Als een engel Gods heeft zij mij bijgestaan, en het is altijd beter met mij gegaan als zij kwam.” Om die reden kon hij zich ook niet in een openbaar ziekenhuis laten verplegen; het moest dan gaan zoo als het wilde. En het ging slecht genoeg, alles ging verloren wat gespaard en overgelegd was, en nog andere tegenspoed voegde zich daarbij. Een jeugdig bankier was Hendrik voornaamste begunstiger. Het was een beursspeculant, die veel geld had, ten minste hij verkwistte veel geld; daarbij was hij altijd vrolijk, en zijne bekenden waren velen. Zilverman had eenen kalant aan hem op wien hij alle hoop bouwde; want de heer Schoonveld beloofde hem alle mogelijke ondersteuning. Al diens vrienden zouden bij den nieuwen kleêrmaker laten werken; hij wilde hem er boven op brengen, den eersten man van zijn vak maken; aan geld en crediet zou het hem niet ontbreken. De smaakvolle jonge heer had veel noodig, bestelde veel, en juist den dag, waarop het ongeluk gebeurde, had de kleermaker hem eenige kostbare kleedingstukken geleverd. Meer dan honderd daalders bedroeg zijne vordering, waartegen hij eenen wissel van tachtig daalders bij den lakenkooper had te voldoen. Toen hij nu ziek lag en de eerste ontsteltenis voorbij was, liet hij zijnen begunstiger schrijven en berigtte hem het voorgevallene. Doortje schreef zoo schoon, dat hij ondanks zijne smarten zich innig verheugde, zoowel over haar sierlijk schrift

Heden overleed mijn dierbare echtgenoot, den heer *Hendrik Coenraad Daniel Beijnon*, in den ouderdom van ruim 62 jaren, na eene allergelukkigste echtvereeniging van ongeveer 37 jaren, mij nalatende 10 kinderen.

(1720) A. H. D. LANGWALD, Wed. *Beijnon.*

LAANHOF, bij BATAVIA, *den 20 Julij 1856.*

Heden overleed na een kortstondig lijden, onze eenigste lieveling.

(1710) E. A. LANGE. P. W. C. LANGE, *Ondaatje.*

PALEMBANG, *den 28 Junij 1856.*

Vendutie

op Maandag den 28 Julij 1856,

voor het woonhuis van den Weledelen heer **E. A. Schill**, naast den gang Chaulan, door *van Slooten*, *Morgan & Co.*,

van eenen netten en welgeconserveerden inboedel, bestaande uit mahonie- en andere houten meubelen, Engelsche Hang- en Tafellampen, Spiegels en Schilderijen, Porcelein, Glaswerk, drie zoo goed als nieuwe rijtuigen, drie goed gedresseerde Rijpaarden en een span Wagenpaarden enz. Daags te voren voor een ieder te bezigtigen. (1736)

VENDUTIE

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

op Maandag den 28 Julij 1856,

voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*,

van glaswerk, kramerijen, spiegels, klokken, en voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan **60 kisten door zeewater beschadigde lijnwaden,** enz. (1730)

Gebr. Roselje & Co. zullen op hunne Vendutie van Maandag 28 Julij aanstaande verkoopen:

1500 gebruikte Goeniezakken, voorts zonder reserve, eenige pas aangebragte superieure **gouden Cylinder Horologiën.** (1771)

Vendutie

Op Dingsdag den 29 Julij 1856,

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

voor de pakhuizen van **Busing Schöder**, groote rivier, door *Vaupel & Co.*,

van gave en beschadigde Lijnwaden, Lakens en Tricots, Kramerijen, Parfumerien, Papier, Kantoor- en Schrijfbehoeften, Glas- en Porceleinwerk, als: Tafelserviezen van 12 tot 48 personen, Theeserviezen, waschstellen enz., Vat- en Kistwijn, Champagne- en Rhijnwijn, 13/4 pijpen superieure Cognac. Hollandsch en Fransch Bier, Saladeolie, Mosterd, Meel op vaten, enz.; — verder van een factuur Chinesche goederen, als: zeer fijn Graslinnen, gebleekt en ruw, Zakdoeken, crêpe Shawls, zijden Sokken, Waaijers, verlakt en Ivoorwerk, enz., enz. (1732)

Op de Vendutie van Dingsdag den 29 dezer,

voor de pakhuizen van *Büsing*, *Schröder & Co.*, zal almede voor rekening van belanghebbenden verkocht worden:

B
— No. 65/86 2 kisten gebl. 6/4 Calicots.
W
- No. 98, 103, 107, 109, 114, 115, 118 en 126 8 kisten 5/4 ruwe Calicots.
- No. 127, 145, 146, 147 en 152 5 kisten 6/4 ruwe Calicots.
- No. 153, 154, 2 kisten 7/4 ruwe Calicots.

alle meer of min door zeewater beschadigd. (1719)

Verkoop van eenen Scheeps-Chronometer.

Op de Vendutie van Dingsdag den 29 Julij 1856, aan de Groote Rivier, zal almede worden verkocht voor rekening van wien zulks aangaat,

1 Scheeps Chronometer, No. 2841, uit de Fabriek van *Parkintan & Frodsham*, en afkomstig van het verbrande schip *Robertus Hendricus.*

(1767) VAUPEL & Co.

VERKOOPING

op Dingsdag den 29 Julij,

van eene verzameling fraaije geïllustreerde en historische werken,

waaronder: les Prisons de Paris, Roland Furieux, Casti, les animaux parlants, Thiers, le Consulat et l'Empire, Hume, Histoire d'Angleterre, Rottech's Staatslexicon, vele paquetten nieuwe Fransche romans, enz., enz., te houden door den boekverkooper H. M. van Dorp, in een der localen van de societeit de Harmonie. Aanvang des avonds ten 7 ure met eenige paqnetten romans. (1729)

Op de Vendutie van Woensdag den 30sten Julij,

voor de pakhuizen van den Heeren *Wm. Anderson*, *Tolson & Co.* zullen alsnog worden verkocht, circa

400 ZAKKEN AARDAPPELEN.

(1769) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Woensdag den 30sten Julij

voor de pakhuizen van de Heeren *Wm. Anderson*, *Tolson & Co.*, zullen alsnog worden verkocht:

eene partij Manilla Cigaren No. 2, Hang- en Tafellampen, eene Piano uit de Fabriek- van Collard en Collard, een wasch- en mangeltoestel, ijzeren pompen, eene kleine brandspuit, ijzeren kruiwagens, eene maai-machine en een patent kooktoestel.

(1768) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie

op Woensdag den 30 Julij 1856,

voor de pakhuizen van de Heeren **Wm. Anderson**, **Tolson & Co.**, aan de Groote Rivier, à 4 pCt. Vendusalaris, door *John Pryce & Co.*,

van diverse Lijnwaden, Schilderijen in olieverf, Platen, ijzeren Geldkisten, Lepels en Vorken, Messen, Scharen, Pleetwerk, waaronder Drankzetjes, Olie en Azijn stellen en Theeserviezen, Potlooden, Penceelen, Jagt gereedschap als Kruidhoorns, Hageltasschen etc., Veldflesschen, Schotel deksels, Veeren en Assen, Handzagen, Pompspijkers, Maatrollen, Ganzenpennen, Inktkokers, Instrumenten, Naalden, Billard ballen, Wandelstokken, Aardewerk, Engelsch Bier, enz., enz.
(1734)

Vendutie

Op Woensdag den 30sten Julij,

ten huize van **W. Kuypers**, Passer Senin, van verschillende huismeubelen, provisiën en dranken van vertrekkende personen; verder: **20 goed zingende Kanarievogels**, pas aangebragt, zijnde tevens uit de hand te koop. (1709)

Op de Vendutie van Woensdag 30 Julij, bij *W. Kuypers*, Passer Senin, zal mede verkocht worden:

Klamborgoed, Zijden Dames Kleedjes, Zijden Jassengoed, Hemdenkatoen, Batisten Zakdoeken, Trico Broekenstof, Hemden, Geborduurde Shawls, Heeren- en Dameskousen, Servetgoed, Jagtgeweeren en Speeldoozen; verder: 15 picols Gram voor paardenvoeder. (1755)

VENDUTIE

op Donderdag den 31 Julij 1856,

voor het woonhuis van den heer *C. Schwabe*, Darlingt, weg Tana Abang,

van wagens en wagenpaarden, een Sandelwood ... van 4 voet 3 duim, zadels en tuigen, en eenen goed onderhouden inboedel, bloemen in potten, enz., enz. (17..)

Vendutie

op Donderdag den 31 Julij 1856,

voor het Commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

van Lakens, Lijnwaden, Paardendekens, Parijsche Verlakte Schoenen, Witte en Gekleurde Hemden, Behang Papier, Vaatjes aangemaakte Verf in 5 kleuren, afget... Haantjes Bier, eene Factuur Amerikaansche Stoelen, Glaswerk, een partijtje Foelie en Notenmuscaas, **10.. DUCATEN, BRILLANTEN DIAMANTEN** enz. (1759)

Vendutie

te Meester Cornelis,

op Zaturdag den 2 Augustus 1856,

van diverse Goederen en harige en onharige Padie. (17..)

Vendutie

Op Donderdag den 28 Augustus 1856

op 's Lands werf door *John Pryce & Co.*,

van diverse afgekeurde Marine goederen, en ten 10 ... precies van Z. M. schoenerbrik **Ambon**, met deszelfs Inventaris, zooals hetzelve alhier ter reede is liggende.

De afmetingen van het schip zijn:

Lengte	30	Ned. El.
Breedte	7,7	» »
Diepte	3,3	» »

(1728)

Vendutie

Op nader bekend te maken dagen, in het midden der maand Augustus eerstkomende, zullen ter hoofdplaats Buitenzorg op publieke vendutie worden verkocht, de meubelen en verdere goederen afkomstig van het Instituut te Herwijnen, voornamelijk bestaande in twee uitmuntende Pianos, een Bureau-Orgel vroeger in de Engelsche kerk te 's Gravenhage gebruikt, 71 ijzeren en diverse andere Ledikanten, Kasten, Stoelen, Banken, Tafels, Spiegels en Schilderijen, Hanglampen, Stolpen, Keukengereedschappen, een ligte Reiswagen, een Kinderwagentje, zestien goed gedresseerde Wagenpaarden, twee zeer goede Rijpaarden, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (17..)

In de maand Augustus aans...

zullen de ondergeteekenden in publieke vendutie verkoopen:

3 Nouveaux Cercles (zoogenaamde **Veldmeters**) vervaardigd door een der voornaamste instrumentmakers in Amsterdam,

alsmede:

een Factuur Parijsche Modewaren, bestaande hoofdzakelijk uit Zijde voor dameskleeden.

(1765) GEBR. ROSELJE & Co.

Op een nader te bepalen da...

zullen de ondergeteekenden, voor rekening van belanghebbenden, in publieke vendutie verkoopen, *zonder reserve*:

een allerprachtigst bewerkte PIANINO

ingelegd met Schildpad en Perle d'Amour, en rijk vergulde randen en lofwerk versierd.

Dit meesterstuk, vervaardigd door *F. Jastrzebski* te Brussel, is op de tentoonstelling te Londen met de gouden medaille bekroond, terwijl de wedergade voor **koningin Victoria** werd aangekocht.

Dezelve is inmiddels ook uit de hand te koop.

(1766) GEBR. ROSELJE & Co.

als over hare eenvoudige en treffende voordragt. Schoonveld moest zonder twijfel reeds den volgenden dag komen, en Zilverman was overtuigd dat hij hem niet zou verlaten; maar de eene dag verliep na den anderen, er ging eene week om, en er kwam niemand, tot eindelijk de lakenkooper opdaagde, die zijn geld verlangde. Toen hij echter zag en hoorde hoe de zaken geschapen stonden, bleef hij niet hardvochtig, te minder, wijl hij daardoor de smarten des ongelukkigen kleermakers vermeerderde; want toen deze hem met het spoedig inkomen zijner vordering gerust stelde, deelde hij hem mede, dat de rijke heer Schoonveld reeds sedert eene week was verdwenen, zijne schuldeischers hem opspoorden, en hetgene hij had achtergelaten in geregtelijk beslag was genomen.

Dat was een slag, die tot in het hart drong. Zilverman zonk stilzwijgen weder in de kussens, en het eiland zijner hoop, dat nog altijd bloeijend voor hem lag, verzonk in den vloed. „Ja, ja, riep hij uit, toen hij zich levendig aan die treurige uren herinnerde, toen was mijn moed weg tot op de laatste vonk, en het zou niet goed met mij zijn geëindigd, ware zij er niet geweest. Ach lieve Doortje! het doorboorde mij de ziel, en ik zie nog, hoe zij binnen kwam en mij in het aangezigt zag.— Hemel! wat deert u, Hendrik?" riep het meisje onsteld uit. Maar naauwelijks had ik het haar gezegd of haar gelaat werd weder helder.

„Het is erg genoeg, zeide zij; maar het is in lang nog niet onoverkomelijk. Word maar eerst gezond, en dan willen wij werken, tot wij het geld weder bijeen hebben. Geene onnoodige vrees, Hendrik! slechts geen' moed verloren." En dat is het juist wat ik altijd zeg: moed moet men hebben! Zoo lang die voorhanden is en het hart op de regte plaats, heeft het niets te zeggen."

Hendrik Zilverman liet de hand en de naald zinken, en eenige oogenblikken later, terwijl het hoofd op de borst viel, sprak hij in zich zelven: „Wat heeft hij gezegd? dat ik haar ongelukkig zoude maken? honger lijden en van gebrek omkomen zouden wij?... Och ik zou den dag niet willen beleven dat dat waar werd!— Maar het zal niet gebeuren; zoolang ik eenen vinger verroeren kan zal het niet gebeuren; wij zullen beiden het met kracht weren, en... (Hij hield de vermagerde hand op zijn voorhoofd). Er zijn nog andere menschen, die verstandiger zullen wezen, heeft hij gezegd, fluisterde hij nadenkende, sprong toen haastig op en gooide den rok op de tafel. — Wie heeft hij daarmede gemeend? (Hij balde zijne vuist.) Mijn Doortje? Meende hij die misschien? Wil hij misschien bij haar... Zijn gelaat werd somber, hij schudde het hoofd en zijne oogen vonkelden.) Daar is niet te vreezen! riep hij uit; laat hem maar komen, laat hem maar! Zij zal hem den tekst wel lezen. Maar het zou toch goed zijn, als ik... Ik wil het haar zeggen, ronduit wil ik haar zeggen, en dan zal zij mij antwoorden wat zij denkt, daarmede is het goed, daarmede heeft de zaak een einde."

Onder dit zelfgesprek had hij zich in haast aangekleed, en onrustig was het hem in het hart, want hij vergat de lamp uit te doen. Aan de deur gekomen keerde hij zich om en zag de kleine vlam, „Het komt mij bijna voor, als ware ik dat zelf, fluisterde hij angstig, als ontbrak het daarbinnen aan olie, en ik moet heengaan om versche bij te gieten. Moed, Hendrik, moed gevat!"

Bij deze woorden draaide hij de lamp neder en sprong sneller den trap af dan hij sinds lang gedaan had. Het was een koude Decemberavond; de noordwind ... de de straten en dreef de sneeuw op hoopen; ... ofschoon des meesters kleeding juist niet te warm was, hinderde de koude hem niet; slechts de tijd viel hem lang, hoewel hij zoo haastig mogelijk liep. Eene ... voorbijgaande, hoorde hij negen ure slaan. „ ... Doortje lang naar huis, zeide hij, en zij zal ... zij mij ziet, want ik heb het haar heilig moeten beloven de nachtlucht en hevigen wind te vermijden. Maar het goede meisje kan mij niet meer ... wijl het tegen kersmis zeer druk is, en daarbij, ... waar, het voegt niet. Men zou er van kunnen spreken en daarvoor moet zich een meisje in acht nemen. ... om die reden zou ik nog wel ziek willen zijn,

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Par indisposition de Mr. *St. Denis*,

Lundi, 28 Juillet 1856.

3me Représentation du 3me mois de l'abonnement de la 2me année.

LA PROMISE.

Le Spectacle commencera à **Sept heures precises.**

(1752)

De Ondergeteekenden hebben ter verkoop ontvangen een fraai assortiment:

AMERIKAANSCHE MEUBELEN

bestaande in **Canapés** bekleed met paardenhaar, diverse **Stoelen** met rotting en houten zitting, **Wipstoelen** met rotting en ook met paardenhaar bekleed, **Bureau** en **Kinderstoelen.**

(1748) Gebr. ROSELJE & Co.

Jolies Robes de Soie,

Robes fantaisie, Robes brodées pour enfants, Pantalons et Jaquettes brodées, Poudre de Violette, Papier de luxe, chez

(1708) M. JANET.

Toko Rijswijk,

is ruimschoots voorzien van verschillende dranken, versche Hollandsche provisien van Schalenkamp en Fransche, parfumerien, zeep, eau de cologne in kistjes van 3 en 6 fleschjes, tand-, haar- en nagelborstels en vijlen, kammen, koffijmolens, filtereer koffijkannen, pleeten presenteerblaadjes en blakers, alcatieven en voetenbankjes, porceleinen eet- en theeserviezen, bouillonkoppen, tafel- en wagenkaarsen, bendi zweepen, karwatsen en degenstokken, Berlijnsch zilveren lepels en vorken, stellen messen met ivoren heften, speelkaarten (homber en whist), billard queues, ballen en krijt, 2 billard lampen, pistolen in kistjes, één kamerpistool en één eenloop buks, percussions, kruid, hagel en kruidhoorns, kurkentrekkers, scharen, fijne sponsen, goede Manilla sigaren en kokers, thee in groote en kleine kistjes, Mei-wijn essence, tongen en saucijs in vaatjes, Smyrnasche vijgen, Samarangsche beschuit in $^1/_2$ en $^1/_4$ trommels, gendies en porceleinen waschstellen, waarlooze stukken voor wit porceleinen eet-serviezen, lampballons, schotels en lampglazen, Seltzerwater op heele en halve kruiken, groene Zwitsersche kaasjes en macaroni in blikken.

(1714) VAN GENT & Co.

ONTVANGEN:

Truffes pures, Champignons, Patés foie d'Oie, Artichaux, Deensche Asperges, Stoomzalm, Lobsters, Julienne Soep, Céléri au jus, Rolpens in stopflesschen à *f* 6 per flesch, Europ. en Inlandsch Zuur, Soya, Gedroogde Groenten in blik, Macaroni prima kwaliteit verkrijgbaar per kistje, flacon of pond, Leydsche, Zoetemelksche en Gruyère Kaas, echte Gember, geconfijte Notenmuscaat, Samarangsche beschuit, puike eau de Cologne, zeer fraaije Poppen en Waaijers, Bendiezweepen, Karwatsen, enz., enz.

(1713) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

TE KOOP Tegen zeer voordeelige voorwaarden een ruim Huis op Passer Senin, weg naar Cramat, thans bewoond door den heer *J. H. Kegel*. Adres

(1760) VAUPEL & Co.

TE KOOP of TE HUUR

Een Huis nabij het Koningsplein.

(1740) LANGE & Co.

TE HUUR Een Huis op Kampong Balie. Te bevragen bij

(1757) MIERO.

---

f 7000

in leen te bekomen op eerste hypotheek of tegen anderen goeden waarborg. Adres lett. D. B. bij de heeren

(1761) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

230ste Nederlandsche Staatsloterij.

Bestellingen op Loten in deze Loterij worden uitgevoerd à *f* 85.— per lot, **vooruit te voldoen.**
Later wordt de prijs tot *f* 100.— verhoogd.

(1749) H. M. VAN DORP.

Batavia, *Julij* 1856.

Een predikant te Leyden zoude onder zeer aannemelijke voorwaarden bereid zijn, in zijn klein gezin op te nemen enkele zonen van aanzienlijken in Oost-Indië, om hen daar in de vader- en moederliefde te doen deelen, onder zijn oog te doen vormen voor het hooger onderwijs, en later hun op de gevaarlijke academische loopbaan beschermend ter zijde te staan. Nadere inlichtingen te bekomen bij

(1744) H. M. VAN DORP, te Batavia.

INSTITUUT TE HERWIJNEN.

Met het diepste leedwezen geeft de ondergeteekende, Directeur van het Instituut voor opvoeding en Gymnasiaal onderwijs te Herwijnen, aan ouders en voogden berigt, dat hij door buitengewone, plotseling opgekomene omstandigheden genoodzaakt is, zijne betrekking neder te leggen, en dat hij dus met het einde van het loopende schooljaar op den 15 Augustus 1856 het Instituut te Herwijnen zal sluiten.

Mogt iemand, die de noodige vereischten bezit, zich genegen gevoelen, genoemd Instituut verder voort te zetten, dan zal de ondergeteekende, bij tijdig berigt, daartoe gaarne alle hulp en medewerking verleenen, die in zijn vermogen staan.

(1747) Dr. A. L. GASTMANN.

Herwijnen, 16 *Julij* 1856.

LEREBOURS et SECRETAN, à Paris.

Magazijn van Optische, Physische, Chemische, Mechanische en andere Instrumenten.

Door directe relatiën met dit huis is de ondergeteekende in staat gesteld aan alle bestellingen op hierboven genoemde werktuigen op de billijkste voorwaarden te voldoen.

De katologus van genoemd magazijn ligt ter inzage, en bevat eene groote menigte afbeeldingen van werktuigen van allerlei aard, als: voor **Waterpassen** en **Landmeten, Astronomie, Optique, Mathematique, Chemie, Mecanique, Physique, Météorologie, Minèralogie, Galvanisme, Maten, Gewigten,** enz.

(1739) H. M. VAN DORP.

Batavia, *Julij* 1856.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer *E. F. de Brunel*, worden verzocht binnen de drie maanden betalingen en aangiften te doen, aan

De gesubstitueerden in den boedel,

(1762) Chs. KOCKEN,
F. B. KARTHAUS.

Soerabaija, 14 *Julij* 1856.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

BAL

Op Woensdag den 6 Augustus 1856.

Namens de Directie.
de Secretaris,

(1758) E. R. GOTELING VINNIS.

Voor eene reis naar Nederland wordt dadelijk verlangd eene Europesche vrouw. Adres bij

(1753) Jkhr. J. C. REIJNST.

VERHUISD

J. ZECHA, naar **Noordwijk**, het vijfde huis (oost) voorbij den heer *van Riet*. (1764)

De Ondergeteekende maakt het geëerde Publiek bekend, dat hij bij zijne Schilders affaire, eene inrigting heeft gevoegd tot het repareren van alle soorten van Rijtuigen, op de soliedste en beste wijze, als ook alles wat tot het vak der Wagenmakerij betrekking heeft, belovende bij eene prompte bediening, de mogelijk billijkste prijzen.

(1689) EMANUEL,
Gang Patjenongan.

Bij akte op den 11 Julij 1856, onder No. 49, voor mij Notaris te Batavia, in bijzijn van getuigen verleden, is tusschen de Heeren *Ludwig Wilhelm Stäcker* en *Louis Kniffler*, een Vennootschap onder de firma *Pandel & Stiehaus* aangegaan, gevestigd te Batavia, ten doel hebbende het drijven van handel in commissie, en voor eigen rekening, waarvan beide Vennooten de teekeningen hebben.

Deze associatie heeft aanvang genomen op den 1 April dezes jaars, en zal voortloopende eindigen, met ultimo Maart 1863.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan artikel 28 van het wetboek van koophandel.

(1735) J. C. MEIJER.

Verloren

Een Zwarte Schotsche **TERRIER**, luisterende naar den naam **Bob**, de vinder wordt verzocht denzelven terug te bezorgen bij

(1721) H. M. VAN DORP.

Bij *Lange & Co.* zijn nog slechts weinige exemplaren voorhanden van het zoo gezochte werk:

DE INDISCHE SECRETARIS

door

Mr. L. J. A. TOLLENS,

adviserend Advocaat en Candidaat-Notaris te Batavia.

Prijs voor Batavia, gecartonneerd.............. *f* 20.
» » Java en Buitenbezittingen, gecart. franco - 25.

(1774)

Bij *Lange & Co.* verschenen:

Soerat hoekoem ondang-ondang atas tanah Hindie Nederland.

Prijs 5, franco 6 recepissen.

Kokkie Bitja.

3, franco 4 recepissen. (1751)

---

toen kwam zij alle avonden met moeder."

Zoo sprekende legde hij eenen tamelijk verren weg af door menige straat, tot hij eindelijk stil stond en naar een venster opzag, waaruit een flaauw licht scheen, »Zij is er, zeide zij. De lamp staat op de tafel en daaraan zit zij vlijtig te werken. Wacht maar, mijn meisje, ik zal er wel voor zorgen. Voortaan zult gij niet zoo laat bezig zijn, tot uwe oogen klein worden en toevallen. Ik zal wel zorgen; heb maar geduld, ik zal voor u arbeiden."

Eindelijk stond hij voor de deur van het portaal, hetwelk men moest overgaan om de kamer te bereiken, en gelukkig vond hij deze deur niet gesloten. Hij kon haar van buiten zachtjes openen, en zijn hart klopte toen hij aan de verrassing dacht. Maar een oogenblik later klopte het nog veel harder, want hij hoorde eene stem, die zijn bloed tot gisten bragt; ja, hij kon er niet aan twijfelen, dat Werder in de kamer was en zoo luid sprak en vrolijk lachte. Met ingehouden adem bukte hij naar het sleutelgat, waardoor het licht schemerde, en zie daar, juist voor hem zat de gevreesde man, vlak voor zijn beminde Doortje, van wie hij niets kon bespeuren dan nu en dan de hand, welke den langen draad aantrok.

»Het is evenwel toch niet te verantwoorden, zeide Werder, dat die vingertjes zoo vaak geprikt worden, en als ik er aan denk, dat die teedere oogen zich zoo moeten afmatten, zou ik kunnen weenen.

— Dat zou mij ook niet veel baten, antwoordde het meisje lagchend.

— Maar valt het u dan niet zwaar, alle dagen van 's morgens vroeg tot in den nacht te werken? vroeg hij.

— Moeten is een bitter kruid, luidde het antwoord; als het wat zoeter smaakte kon het geen kwaad; maar gewoonte doet alles, en ik ben er van jongs af aan gewoon.

— Het is te verwonderen hoe gij dat zegt! riep Werder. Alsof het niets, alsof het eene weldaad ware. Is het niet zoo, moeder? Maar het wordt op den duur toch te veel. Altijd gaat het zoo niet, en daaraan moet men toch ook denken, moet men zich in acht nemen.

— Als men arm is, antwoordde eene zwakke stem, kan men zich niet in acht nemen, mijn goede heer. Dan mag men niet vragen of het goed zij of niet.

— Wel waar zeide hij; maar daarom moet men ook zorgen, dat men niet arm blijft.

— Ik zou wel rijk willen zijn en er mij wel in kunnen schikken, meende Doortje.

— Maar hoe? viel Werder in.

— Ja, dat is de vraag, lachte zij. Ik zal in de loterij spelen.

— Foei! wie zou spelen! Daar bij verliest men zijn geld. Neen, op eene teedere wijze moet het komen.

— O zoo, knikte zij schelmsch. Trouwen bedoelt gij?

— Ja, en met een' rijk man.

— De rijken zijn niet altijd de besten, antwoordde Doortje, den draad brekende en eenen ligten kreet uitende, want zij had zich in den vinger geprikt.

— Ziet gij? daar komt de straf reeds! riep hij vrolijk. Ach, de arme vinger! Een dikke bloeddroppel valt er uit. Doet het pijn?

— Zoo'n beetje; maar dat maakt niet uit; dat moet men ook kunnen verdragen en draagt hij tot ons geluk. Rijke luî zijn alle dagen ziek. Wij hebben er geen' tijd toe, daarom blijven wij gezond.

— Allerliefst! lachte hij; maar als men nu eens ernstig ziek wordt en ligt verlaten, en kan niet werken en heeft zware zorgen, dan is het toch beter, wanneer men rijk is en zich kan verplegen. Men heeft geen angst en weet dat ook voor moeder gezorgd wordt en wat men verder lief heeft."

(*Wordt vervolgd.*)

BELEEFD VERZOEK

om spoedige terugzending der inteekeningslijsten op het werk, genaamd:

REPERTORIUM

op de

Staatsbladen van Nederlandsch Indië,

van 1816 tot 1855,

of

het Staatsblad van Nederlandsch Indië, in systematische orde, onder hoofden gebragt en verrijkt met eene uitvoerige en gemakkelijke lijst van de vervallen en gewijzigde Staatsbladen,

door

Mr. L. J. A. TOLLENS,

adviserend Advocaat en Candidaat-Notaris te Batavia.

(1773) LANGE & Co.

Boekhandel
Van Haren Noman & Kolff.

De Fondsartikelen van den Uitgever

G. B. VAN GOOR, te Gouda,

broeder bij algemeen verspreiden Catalogus vermeld, waaronder de meest populaire en gezochte werken van den tegenwoordigen tijd, zijn momentelijk *allen* in onzen handel te bekomen, en worden, zoo lang de voorraad strekt, tegen de daarbij vermelde prijzen afgeleverd.

Binnen weinige dagen mede verkrijgbaar bij onze firma te Samarang. (1725)

COPIEERPERSEN

soliede en eenvoudig van bewerking, met inkt, copiëerpapier en alle verdere toebehooren in éène kist tegen zeer lage prijzen te bekomen bij

(1724) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Plaat voorstellende eene Inlandsche School in de Kampong.

UITGEGEVEN TEN VOORDEELE DER NOODLIJDENDEN BIJ DEN JONGSTEN WATERSNOOD IN NEDERLAND.

De ondergeteekende heeft de eer ter kennis der heeren inteekenaars te brengen, dat hij de tijding ontvangen heeft dat vermelde plaat reeds sedert de maand Mei jl. afgedrukt en naar Indië verzonden was, zoodat dezelve alhier spoedig te verwachten is.

(1772) A. VAN PERS.

Librairie de H. M. van Dorp,
à Batavia.

Puget, Dictionnaires des Assurances terrestres, 2 vol. *f* 25.

Galtier, Traité de Toxicologie médicale, chemique et légale, 2 vol. *f* 15.

De la Rive, Traité d'Electricité théorique et appliquée, avec 147 figures. *f* 20.

Foissac, De la Météorologie dans ses rapports avec la science de l'homme. 2 vol., *f* 15.

Galtier, Traité de Toxicologie générale ou des poisons et des empoisonnements en général. *f* 4.

Vidal de Cassé, Traité de Pathologie externe et de médicine operatoire. 5 vol., *f* 40.

Leux, Recherches sur les maladies des Enfants nouveaux-nés, *f* 5.

Mattés, Essai sur l'accouchement physiologique, avec figures, *f* 8.

Geray, Maladie des organes du mouvement, *f* 10.

Roux, Quarante Années de pratique chirurgicale, 1e et 2e vol., *f* 12. (1738)

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**, is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang**

op den 5, 15 en 25 van iedere maand, en

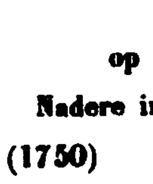
Van **Samarang** naar **Batavia**

op den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

(1750) MACLAINE, WATSON & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het welbekende snelzeilend Ned. schip **ZEEVAART**, kapt. **A. Legel**, bijzonder goed ingerigt voor den overvoer van Passagiers.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder te Pecalongan, te Samarang en hier bij de agenten

(1743) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend barkschip **ST. JAN**, kapitein **G. G. Lion**, om in den loop der maand Augustus te vertrekken. Het schip doet thans zijne eerste reis, heeft de overtogt van Nederland in 86 dagen gedaan, en is van ruime en doelmatige inrigtingen voor familiën, zoo wel als voor enkele personen voorzien. Adres bij de Agenten

(1745) DE WEERDT, RUYL & Co.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het Nederlandsch fregatschip **VAN GALEN**, kapt. **J. R. Smit**, zijnde daartoe uitmuntend ingerigt en van een geëxamineerden doctor voorzien, het vertrek omstreeks het einde der volgende maand van hier zullende plaats hebben.

Nadere informatien te bekomen bij de heeren *Dorrepaal & Co.* te Samarang, *Schimmelpenninck & Co.* te Soerabaya, en

de Agenten,

(1737) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

BATAVIA, 26 *Julij* 1856.

Naar Nederland

wordt Passage aangeboden met het extra snelzeilend Ned. schip **JAVA**, kapt. **Stikkel van Dam**, uitmuntend voor den overvoer van Passagiers ingerigt. Deze bodem zal medio Augustus direct van hier vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen te Cheribon bij den Gezagvoerder, te Samarang en hier bij de Agenten

(1742) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA.

— Woensdag, den 23 dezer, had bij de Bataviasche schutterij voor de eerste maal de uitreiking plaats van het eereteeken voor eervolle langdurige schutterlijke dienst, ingesteld bij koninklijk besluit van 5 Dec. 1851.

Drie officieren en een twintigtal onderofficieren en schutters werden door den commandant, den luitenant kolonel E. A. Schill, met het eereteeken versierd, waarna hij hun gelukwenschte met de ontvangen onderscheiding, als belooning voor de wijze, waarop zij eene reeks van jaren hunne schutterlijke pligten hadden vervuld.

Daarop rigtte de commandant het woord tot het corps en gaf te kennen, dat hij, ten gevolge van het aan hem op verzoek verleende eervol ontslag, het bevel over de schutterij zoude nederleggen. Aan de officieren in het algemeen en aan den kapitein adjudant den heer A. A. Cluwen, in het bijzonder, bragt hij zijnen dank toe voor de medewerking en hulp hem betoond, en aan de leden der schutterij, voor den goeden geest en de onderschiktheid jegens hem aan den dag gelegd, ten gevolge waarvan de volvoering zijner soms moeijelijke pligten zoo zeer was vermakkelijkt. Hij verklaarde, dat hij niet dan met leedwezen een corps verliet, waarbij hij twintig jaren in onderscheidene rangen had gediend en over hetwelk hem de eer was te beurt gevallen ruim drie jaren het bevel te voeren. Voorts beval hij zich in het vriendschappelijk aandenken van de leden der schutterij, onder betuiging dat hij steeds het innigste belang zal blijven stellen in den bloei van het corps en het geluk en de welvaart van derzelver leden.

Een driewerf door allen aangeheven uitroep van *leve onze commandant Schill* was het antwoord en het bewijs hoe algemeen die hoofdofficier de liefde en achting zijner ondergeschikten had verworven.

De oudst aanwezend officier, de kapitein adjudant A. A. Cluwen, die door den afgetreden commandant als deszelfs tijdelijke opvolger was voorgesteld, nam alstoen het commandement op zich en liet het corps voor den afgetreden commandant defileren, en ook toen werd hij herhaling de kreet van *leve onze commandant Schill* aangeheven.

De schutterij te Batavia, verliest in den luitenant kolonel Schill een menschkundig en minzaam bevelhebber, wiens beweten diensten aan en belangstelling in het corps, ten hoogste gewaardeerd en voorzeker ook door de regering zullen worden erkend.

Ook heeft, naar wij vernemen, het corps muzijkanten der schutterij, den daarop volgenden dag, den heer Schill eene serenade gebragt.

— Den 24sten dezer kwam alhier ter reede het Nederlandsch koopvaardij fregat Palembang, gezagvoerder J. Hoekstra, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, onder commando van den majoor der artillerie W. H. Feuilleton de Bruin van verlof terugkeerende, alsmede de 2de luitenants der artillerie van Zijll de Jong en Berg, en den apothecar der tweede klasse van Gorcum. Deze bodem was den 14den April van het Nieuwe Diep vertrokken en heeft het debarqueren der troepen, in den namiddag van gisteren, plaats gevonden.

— Men meldt van Buitenzorg, den 23 Julij:

Reeds herhaalde malen was er uit een molen, nabij de kongsi alhier, rijst vermist. Den nacht van 20 op 21 dezer had de Chinees Gouw Eng Hoat aldaar de wacht. Tegen middernacht hoorde hij eenig geraas, sprong op en zag eene donkere gedaante voor zich. Op zijne driemalen herhaalde vraag wie daar was, kreeg hij geen antwoord. Van een gollok, dien hij, benevens een toembak, bij zich had, gebruik makende, gaf hij den indringer een houw in den hals; de dief greep hem bij de regterhand, waarop hij met zijne linkerhand hem een steek met den toembak toebragt, die tusschen de ribben doordrong.

Op zijn luid geschreeuw, kwamen weldra eenige personen toeschieten, die den dief, welke door de ontvangene wond niet kon staan, naar de kongsi bragten, van waar hij naar het hospitaal ter verpleging is gebragt. Naar men verneemt is zijn leven thans buiten gevaar, doch zal het nog lang duren, voor hij in staat zal zijn, een verhoor te ondergaan.

— Men schrijft ons van Martapoera (Zuidkust van Borneo):

Op den 28sten junij jl. had, in de nabijheid der drie uren gaans van hier gelegene kampong Banjoerang, eene voor deze gewesten ongewone plegtigheid plaats, namelijk de doop der eerste, aldaar voor rekening der *Maatschappij tot bevordering van Mijn Ontginningen in Nederl. Indië* ontgonnen wordende, steenkolenmijn, welke bij die gelegenheid de namen ontving van *Julia Hermina*.

In den vroegen morgen van dien dag, begaf zich een aanzienlijk gezelschap, bestaande uit de heeren G. M. van de Graaff en H. A. Termijtelen, resident en mi taire commandant der Zuider- en Ooster-afdeeling v Borneo, den oud-resident A. M. E. Ondaatje, den h H. F. Rant, inspecteur der mijnen, en den heer F. Sauerbier, geëmploijeerde der factorij van de Nede handel-maatschappij, vergezeld van de heeren R. W. P. Wijnmalen, F. H. J. van Munster en C. W. Heusinger, de drie laatsten in dienst der eerstgenoe maatschappij, derwaarts, en werden zij op de pla waar de ontginning aangevangen wordt, ontvan door de reeds aldaar gevestigde heeren J. Motley, genieur, en J. J. van Heekeren, beide mede in die dier maatschappij.

Successivelijk volgden ook Z. H. de Sultan Moed wd. rijksbestierder van Banjermassing, Tamdjit en Pangerang Hidaijat met hun talrijk gevolg.

Het personeel der maatschappij mogt zich ook in bijzonder verheugen met de komst van den, in de residentie aanwezigen, gouvernements commissaris v de justitie, den heer W. H. du Cloux, die zich w willend bij het gezelschap had aangesloten.

Het omliggende gebergte weêrkaatste de vreugd schoten, waarmede de hooge gasten, bij hunne aa komst op deze vroeger zoo eenzame plaats, werd begroet, terwijl de enkele aldaar voorloopig opgestel woningen hare nederigheid, onder de Hollandsche dri kleur, die toen voor het eerst daar wapperde, trac ten te verbergen.

Na eenige ververssching en de noodige rust te hebb genomen (want de lange weg werd deels te paard e deels in draagstoelen afgelegd), vereenigde het gez schap zich in den middag en begaf het zich in pleg gen optogt naar het punt, waar de eerste mijnput s worden gezonken. Daar aangekomen herinnerde heer Wijnmalen, als agent en vertegenwoordiger d maatschappij, de aanwezigen kortelijk aan het doel d bijeenkomst en nadat hij hun en in het bijzonder de gouvernements commissaris en den resident, voor hun vereerende tegenwoordigheid had dank gezegd, en voo den ingenieur en het overige personeel der ondernemi eenige woorden aangaande de verwachtingen der maa schappij had toegesproken, werd de doop der mijn met in achtneming van het gebruikelijk ceremonieel waaraan allen deel namen, door de mede aldaar aa wezige echtgenoot van den Ingenieur Motley volbragt terwijl aan den in de nabijheid opgestelden vlaggesto onder het lossen van talrijke vreugdeschoten, de mij vlag, met de namen der nieuwe mijn prijkende, geh schen werd.

In den avond werden voor het eerst eenige kolenv ren ontstoken, en, nadat ook het Inlandsche pers neel der mijn gelegenheid gegeven was om zich te ve lustigen, werd deze voor de onderneming zoo heugeli ke dag besloten met eenen maaltijd, waarbij de aa wezigen, als om strijd, hunne warme belangstelling de toekomst der *Julia Hermina* aan den dag legden.

Men is thans ijverig bezig met het zinken van d put; een deskundig toezigt en het aanwezen ter plaa van bekwame mijnwerkers, waarborgen den goeden voo gang der daaraan verbondene moeijelijke werkzaamhed

---

Banka. — Den 19den Julij. Dezer dagen liep reede van Muntok binnen eene Chinesche wangkan komende van Canton. Dit vaartuig had twee maand op zee gezworven, waardoor gebrek aan drinkwat was ontstaan en een 40tal van de 100 Chinesche nieuw lingen gedurende de reis was overleden. De overig kwamen meest allen in ziekelijken toestand te Munt aan.

Palembang. — De berigten, loopende tot den 16d Julij jl. behelzen het volgende:

Op de hoofdplaats Palembang werden in de maa Junij onder anderen uit de binnenlanden aangevoerd 7066 pikols rijst, 4553 pikols padi, 93 pikols kapas 160 pikols getah karet, 23 picolsgetah pertja, 4 thai stofgoud.

De prijs der rijst was gemiddeld *f* 4.60 per pikol.

De resident van Palembang had eene inspectiere gemaakt naar Lematong Ilier, Lematong-Oeloe, Kiki Tebing Tingi, Moessie Oelo en Moessi-Ilier, en d stand van zaken allezins bevredigend gevonden.

De kapasaanplant stond in de meeste afdeelingen gu stig; in de divisie Ogan-Ilier hadden echter de muiz eenige schade veroorzaakt.

Tot droogmaking van een voor de gezondheid sch delijk moeras van Moeara-Enim, zou een uitwatering kanaal, van 2500 voeten lengte, naar de rivier Lem tang worden gegraven, welke arbeid op 1200 dagdi sten werd berekend.

De handel in de grensgewesten Kessam, Makkaka en Semendo, zoo ook in de afdeeling Tebing Tin was vrij levandig.

Eenige inlanders, die aan de vroegere onrusti bewegingen hadden deel genomen, waren in onderwe ping gekomen.

Den 10den Julij had een inlander, op de hoofdpla Palembang, in eene vlaag van ijlhoofdigheid, een E ropeesch sappeur en een oppasser ligt verwond, waa na hij zelf, zwaar verwond, in handen der polic was gevallen.

Riouw. — Den 20sten Junij werd langs den zeeka een gewapende aanval gedaan van 11 chinezen, ond aanvoering van zekeren *Go Thegoan* op de bang (schuur) van zekeren chinees *Tjingowan* te Soe Lantang, waarbij door hen 2 pikols rijst en 25 spaa sche matten aan geld werden geroofd.

Op dienzelfden dag werd op zee, nabij Soengi Gi sih, eene praauw, waarin zich eenige geëmploijeerde bij de opiumpacht bevonden, door een sampang-bida bemand met 11 maleijers, aangerand, waarbij een d geëmploijeerden het leven verloor, terwijl een bol o um, twee zakken rijst, eenige dollars en nog eeni andere kleinigheden door de roovers werden mede nomen.

Dadelijk na het vernemen hiervan, den 22sten Jun werden door het bestuur te Riouw eenige gewape sampangs pandjang tot opsporing dier roovers uitgez den; het was hun evenwel nog niet gelukt hen in h den te krijgen.

Op het vernemen dat Selat Boelan, de omstre van Karimon en de Oostkust van Sumatra, door versvaartuigen werden verontrust, vertrokken den Junij eene kruisboot en drie gewapende sampangs-p

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 26 Julij 1856, No. 60.

djang van Riouw, om door Selat Doelan naar de Karimon-eilanden te kruisen, daarna benoorden Groot Karimon naar de Oostkust van Sumatra over te steken en vervolgens langs die kust in eene zuidelijke rigting tot aan de Amphitrite-baai het vaarwater te onderzoeken, en dan van daar den steven te wenden naar Poeloe Selinsing, waar Z. M. schoenerbrik Egmond intusschen post zoude vatten, om de roovers, die vermoed werden, te Sekana (eiland Singkip) te huis te behooren, den pas of te snijden.

Ten gevolge van eene hevige bui en hoogloopende zee, is den 29sten Junij een sampang-pandjang, waarin zich buiten de bemanning, 5 koppen sterk, een viertal veroordeelden bevonden, op zijne reis van Rotjo (eiland Bintang) omgeslagen, met het gevolg, dat de djoeroemoedi, Toeban en een der veroordeelden zijn verdronken. De overige vier matrozen en drie veroordeelden zijn gered.

Celebes en Onderhoorigheden. De berigten over de maand Junij jl. behelzen het volgende:

Z. M. stoomschip *Suriname* deed van den 2den tot den 14den Junij eenen kruistogt tegen de zeeroovers in straat Sapi, alwaar volgens ontvangen berigten eene groote menigte rooverspraauwen moesten aanwezig zijn. De togt liep echter af zonder iets ontdekken.

Den 25sten Junij vertrok dit stoomschip naar Saleijer, van waar 24 menschen door de zeeroovers waren medegenomen, doch ook hier werd bij aankomst van het stoomschip niets meer gevonden.

Het padigewas in de Noorder Districten stond goed; er ontbraken zelfs handen voor den oogst.

(*Jav. Cour.*)

NEDERLAND.

Bij het depart. van binnenl. zaken is ontvangen, van den minister van koloniën, een wisselbrief, groot *f* 1500, overgemaakt door den heer A. van Pers, te Batavia, zijnde de opbrengst van eene door laatstgenoemden uitgegeven plaat; voorstellende eene inlandsche school in de Kampong, ten behoeve der slagtoffers van den jongsten watersnood in het vaderland.

— Dezer dagen werd in het logement de *Oude Doelen*, te 's Hage, door de majoors der genie van het Indisch leger, von Maurenbrecher en Gevers, aan den oud-kolonel, directeur der genie en inspecteur der sappeurs in Neêrl. Indië, jhr. R. G. B. de Vaynes van Brakell, in tegenwoordigheid van eenige daartoe uitgenoodigde Indische militaire en civile hoofdambtenaren, namens het corps officieren der Genie in Neêrl. Indië, overhandigd een prachtig zilveren theeservies, waartoe de noodige fondsen door hen waren bijeengebragt. Aan den kolonel werd tevens uitgereikt eene perkamenten rol, bevattende de namen der officieren, en waarin zij hulde doen aan zijne verdiensten als chef van het corps en als ijverig en naauwgezet dienaar van den staat.

— Dezer dagen is bij de heeren As. Bonebakker en Zoon, te Amsterdam, in gereedheid gekomen, een geschenk in zilver, bestemd om door de ingezetenen van de residentie Passaroean (eiland Java) te worden aangeboden, tot een aandenken aan den afgetreden resident, den heer D. A. Varkevisser, ridder van den Nederl. Leeuw, als een blijk van hunne genegenheid en dankbaarheid voor zijn negenjarig bestuur in genoemde residentie.

Dit geschenk, bestaande in een groot plateau, waarop eene vaas met een toepasselijk opschrift prijkt, benevens vier vruchtenschalen, munt uit door schoone conceptie en keurige uitvoering.

— De opbrengst der middelen over de vier eerste maanden van 1856, is, in vergelijking met de raming voor dat jaar en de opbrengst over hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, geweest als volgt:

Dir. belastingen: 1856 *f* 6,718.879.75½; 1855 *f* 6.418.542.81. In- en uitgaande regten en scheepvaartregten: 1856 *f* 1,379.623.61½; 1855 *f* 1,107.759 48½. Accijnsen: 1856 *f* 5.301,114.25; 1855 *f* 5.379,381 30. Waarb. en belasting der gouden en zilveren werken: 1856 *f* 84,160.79; 1855 *f* 70 358.02½. Indirecte belastingen: 1856 *f* 4,537,974.54½; 1855 *f* 4.040.756.33. Opbrengst der posterijen: 1856 *f* 547,964.99; 1855 *f* 499.873.79. Opbrengst der Staats-loterij: 1856 *f* 137.048 50; 1855 *f* 138 181.50. Totaal-generaal 1856 *f* 18,701,768.44½; 1855 *f* 17,654,853.24.

— Volgens opgaven van het ministerie van finantien is aan de verschillende kantoren van 's rijks accijnsen, over de maand Mei jl. op nieuwe rekening ontvangen aan suikeraccijns, in hoofdsom, opcenten en zegel, een bedrag van *f* 3837.46.

— Op den 15 dezer zijn aan het departement van buitenlandsche zaken uitgewisseld de acten van bekrachtiging van het, op den 29 December 1855, tusschen Nederland en Oostenrijk gesloten, handels- en scheepvaartverdrag, alsmede die op de overeenkomst, welke, onder dezelfde dagteekening, tusschen de beide Rijken is aangegaan tot regeling der voorwaarden van de toelating van consulaire agenten van Oostenrijk in de voornaamste havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen.

— Naar men verneemt, moeten er onderhandelingen gevoerd worden tusschen onze Regering en die der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, betreffende het sluiten van een verdrag tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

— De *Arnhemsche Courant* zegt voor de echtheid van het volgende berigt te kunnen instaan:

»Sedert een maand heeft de firma van Vlissingen en Co. te Amsterdam hare afleveringen van muntplaatjes voor Indië gestaakt. Zij heeft slechts ongeveer 100,000 ponden geleverd, terwijl die hoeveelheid, naar de bepalingen van het contract, 800,000 ponden had moeten bedragen. De munt, door den muntmeester Bake te Utrecht opgerigt voor het munten dier plaatjes, heeft mede hare werkzaamheden gestaakt en het werkvolk is afgedankt."

Eeuwfeest van het Groot-Oosten der Vrijmetselaren in Nederland.

Den 19 Mei is te 's Hage plegtig gevierd het 100jarig bestaan van het Groot-Oosten der Vrijmetselaars-orde in Nederland en het 40jarig grootmeesterschap van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden. Die twee belangrijke gebeurtenissen werden door het houden van eene redevoering, door den heer E. W. van Dam van Isselt, plegtig herdacht. Na afloop van de werkzaamheden had er in de zaal van de Loge, een groot diner plaats, onder voorzitterschap van den grootmeester, en waarbij een zeer groot getal officieren, meesters enz. tegenwoordig was. Daaronder trof men vele commissien aan van andere loges buiten deze stad. Gedurende dit banquet werden er eenige gepaste muziekstukken uitgevoerd. Menige feestdronk werd daarbij ingesteld en hartelijk beantwoord. Ter herinnering aan deze feestviering, en aan de veertigste verjaring van den dag, waarop dit nationale grootmeesterschap van de orde is bekleed, is door Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden aan de loge ten geschenke aangeboden, het groote gebouw met annexe, aan den Fluweelen burgwal te 's Hage, thans bij de loge in gebruik, terwijl den prins door de gezamenlijke Loges, werkende onder het gezag van het Ned. Groot-Oosten, een bewijs van belangstelling is aangeboden, bestaande in het hieronder omschreven gedenkstuk en gedenkpenning.

Het gedenkstuk Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden door de Nederlandsche Vrijmetselarij aangeboden, bestaat in eene massief zilveren lichtkroon, eenen omvang hebbende van ruim 4 Nederl. ellen en eene hoogte van circa 1 1/2 Nederl. el. De 40 lichten, doelende op het 40jarig Groot-Meesterschap van Z. K. H., zijn verdeeld op 8 kolossale hoofdarmen, op ieder van welk een kring van 5 lichten is geplaatst. Op de kolom, welke deze armen tot vereenigingspunt strekt, zijn op 4 tegenover elkander zijnde vakken geplaatst: *het wapen van Z. K. H., HD. naamcijfer*, alsmede de jaartallen 1816 en 1856. Aan het boveneinde dezer kolom bevindt zich eene uitmuntende beeldengroep, onder een accasiaboom, voorstellende *de Verlichting*, *de Broedermin* en *de Weldadigheid*. Overigens is het rijk met ornamentwerk versierd; de details zijn keurig bewerkt, terwijl alles een grootsch geheel vormt, hetwelk, zoo men vertrouwt, niet geheel onwaardig is aan de bestemming, welke aan het pronkstuk is gegeven. Bereids is het naar het paleis van Z. K. H. overgebragt en in eene der zalen aldaar opgehangen.

De gedenkpenning strekt tot herinnering aan het, in 1856 op den 19 Mei, te 's Gravenhage, gevierde dubbele feest van:

1°. Het honderdjarig bestaan van het Groot-Oosten der Orde van Vrijmetselarij, zoodanig als het thans nog in het Koningrijk der Nederlanden gevestigd is, en

2°. Het veertigjarig bestuur van den Groot-meester-Nationaal, prins Frederik der Nederlanden.

De Groote-Loge, later het Groot-Oosten der Nederlanden, werd in 1756 ingesteld door elf der toen bestaande werkplaatsen.

In het honderdjarig tijdvak werden de zoo binnen als buiten dit Rijk, onder de bescherming van het Nederlandsch Groot-Oosten, gevestigde werkplaatsen daargesteld onder het bestuur van negen Groot-Meesters, die elkander in de afgeloopene eeuw opvolgden. De laatste, de thans nog regerende, aan wien die waardigheid levenslang is opgedragen, aanvaardde die betrekking in 1816.

Op den gedenkpenning worden beide gedenkwaardige gebeurtenissen, eenig in de jaarboeken der Orde, te zamen voorvallende in hetzelfde jaar, de eene van hoog gewigt voor de Broederschap in Nederland, de onderhoorige kolonien en landen, de andere zoo belangrijk wegens het zeldzame, dat de Orde in dit Koningrijk bereids gedurende veertig jaren, onafgebroken, denzelfden verheven persoon tot Opperhoofd mogt hebben, herdacht.

De voorzijde is versierd met het afbeeldsel, op zijde gezien, van den feestvierenden Groot-Meester-Nationaal.

In de rondte zijn in schilden, door een lint, aan het boveneinde in een' strik eindigende, aaneengesnoerd, de geslachtwapenen der, van 1756 af, zich opgevolgd hebbende Groot-Meesters aangebragt.

Onder aan vertoont zich het wapenschild van den Groot-Meester-Nationaal, Frederik, Prins der Nederlanden, dat gehecht is aan een koord, dat cirkelvormig het borstbeeld van den Vorst omgeeft. Het daarbij gevoegde jaartal 1816, tijdstip der verkiezing en installatie, in verband gebragt met dat van 1856, aan de keerzijde vermeld, duidt genoegzaam de waarneming van het Groot Meesterschap gedurende veertig jaren aan.

Van 1794 tot 1798 was er geen Groot-Meester-Nationaal.

De keerzijde bevat een in het Latijn gesteld opschrift, vermeldende de redenen, die aanleiding gaven tot het doen vervaardigen van den gedenkpenning, en wat aan de andere zijde voorgesteld wordt.

Het luidt als volgt:

INSTITUTI
MAGNI APUD BATAVOS ORIENTIS
GESTUM SECULARE AGENTES
ILLUSTRISSIMI PRINCIPIS
ARAUSIACO NASSAVICI
GULIELMI FREDERICI CAROLI
PER XL ANNOS
MAGNI PROVINCIAE BATAVAE MAGISTRI
EFFIGIEM
EJUSQUE ET ILLORUM
QUI ANTE PRAEFUERE ARMORUM INSIGNIA
IN PERPETUAM REI MEMORIAM
AURO ARGENTO AERE
EXCUDI JUSSERUNT
CAEMENTARII BATAVI
A°. MDCCCLVI.

hetgeen, vrij vertaald, luidt:

»De Nederlandsche Vrijmetselaren hebben, bij gelegenheid der viering van het honderdjarig bestaan van het Groot-Oosten der Nederlanden, in goud, zilver en brons doen voorstellen het afbeeldsel van den Zeer Doorluchtigen Vorst Willem Frederik Karel, Prins van Oranje-Nassau, gedurende veertig jaren Groot-Meester-Nationaal in dit Rijk, alsmede zijn wapenschild, gelijk die zijner voorgangers, en zulks ter voortdurende gedachtenis dezer gebeurtenis, in het jaar 1856."

Van dezen gedenkpenning, 6 duim in middellijn groot, is slechts één exemplaar in goud, bestemd voor den Groot-Meester-Nationaal geslagen. De stempel onderscheid zich gunstig, zoo door de rangschikking der onderscheidene figuren, als door het welgelijkende van het afbeeldsel, de zorgvuldige bewerking der wapenschilden en de sierlijkheid der karakters.

Bij gelegenheid van dit feest zijn onder anderen composities uitgevoerd van den heer W. Hutschenruyter en den heer Dunkler, te 's Hage en Samethini te Amsterdam. Het heeft den prins behaagd, deze heeren als bewijs van tevredenheid over de door hen geleverde kunstgewrochten, zeer prachtige, met kostbare edelgesteenten omzette, ringen of doekspelden ten schenke toe te zenden.

Op de werf van den heer Schouten, te Dordrecht, is op dien dag de kiel gelegd van een schip, dat de naam zal voeren van *Grootmeester Nationaal.*

ENGELAND.

Het geschil tusschen Engeland en Amerika, dat naar het scheen voor eenigen tijd eene vredelievende houding aangenomen had, heeft thans weer een onrustbarend aanzien gekregen. De Engelsche regering heeft de dépêches, met de regering der Unie over de twee teedere kwestien gewisseld, in het Parlement overlegd. Men kan niet ontkennen, dat daarin een bezadigde, aan het ernstige der zaak allezins passende toon doorstraalt. De getuigenis van twee Amerikanen, Hertz en Strobel, die verklaard hebben, dat de Engelsche gezant en de Engelsche consuls te New-York, Philadelphia en Cincinnati zich in de zaak der aanwerving gedragen hebben op eene wijze, geheel en al in strijd met de Amerikaansche wetten, wordt gewraakt wegens het weinige vertrouwen, dat die beide mannen verdienen, zijnde Strobel zelfs wegens wangedrag in der tijd ontzet van zijne betrekking, die hij in Nieuw Schotland bekleedde. Op het getuigenis van mannen, wordt in de briefwisseling gezegd, wier antecedenten doen zien, hoe weinig het zedelijk gevoel in hen spreekt, mag geen regering afgaan. Indien daarentegen werkelijk Engelands diplomatieke agenten de Amerikaansche wetten overtreden hadden, dan zou de regering geen oogenblik geaarzeld hebben, de ruimste voldoening te geven, want het kan niemand tot oneer strekken een ongelijk te herstellen. Wat de kwestie van Centraal-Amerika betreft, dienaangaande blijft het Engelsche cabinet bereid, aan zijn vroeger voorstel om zich aan eene scheidsregterlijke uitspraak te onderwerpen, gevolg te geven. Nog immer is echter op dit aanbod geen antwoord ontvangen, zoodat het officieel noch van de hand geslagen, noch aangenomen is. Ondertusschen heeft de heer Clayton, de mede-onderteekenaar van het tractaat van 1850, nopens welks opvatting het geschil bestaat, in den senaat eene verklaring afgelegd, welke weinig in staat is daaraan eene minnelijke wending te geven. Hij zeide namelijk een (echten of voorgewenden) brief van sir H. Bulwer in een dagblad gelezen te hebben, volgens welken deze, tijdens de onderhandelingen over het tractaat, tot hem zou gezegd hebben, dat het eiland Ruatan *de jure et facto* eene Britsche bezitting is, hetwelk hij (Clayton) verschillende malen volmondig zou beaamd hebben; en dit nu verklaarde hij geheel en al verzonnen te zijn. Bovendien is eene andere omstandigheid in deze kwestie gekomen, welke in het wezen der zaak nog veel dieper ingrijpt. Walker, die in zijn oorlog met Costa Rica tot dusverre niet zeer gelukkig geweest is, daar hij na de eerste nederlaag van zijn kolonel Schlessinger, ook reeds een tweede geleden heeft, is door den president Pierce officieel in zijn bewind over Nicaragua erkend, zijnde te dier zake reeds eene boodschap bij het congres door hem ingediend. In dit gewigtig document worden de beweegredenen tot die handeling uiteengezet. Na gezegd te hebben dat de landengte van Panama, uit een handels- en staatkundig oogpunt, voor Noord-Amerika van evenveel belang is als de landengte van Suez voor Europa, zegt hij, o. a. dat de Amerikaansche regering elk bewind erkent, dat feitelijk als zoodanig door een volk aangenomen is, zonder dat zij een onderzoek doet naar zijn oorsprong, zijne organisatie, of de middelen, door behulp van welke het zich geconstitueerd heeft. Die erkenning van Nicaragua zou reeds vroeger, in den persoon van zijn gezant, door de Amerikaansche regering plaats gehad hebben, wanneer zij toen, even goed als thans, met de gebeurtenissen naauwkeurig bekend ware geweest.

De president Pierce zou, naar men wil, daartoe hoofdzakelijk zijn overgegaan, ten einde, met het oog op de nieuwe presidentskeuze in den loop van dit jaar, zich populair te maken en zijne herkiezing te bevorderen. Een zeer groot deel van het Amerikaansche volk werkt namelijk de plannen van Walker in de hand. Oogluikend gaan herhaaldelijk te New-Orleans manschappen scheep om zijne zaak te ondersteunen; en in Engeland, waar over die erkenning, toen ze nog niet officieel was, algemeen een kreet van verontwaardiging opging, beschouwde men haar niets meer of minder dan als eene vermomde inlijving van Nicaragua bij het gebied der Unie en de practische toepassing van Monroe's leer, dat geen Europesche tusschenkomst geduld mag worden in de Midden-Amerikaansche zaken. Ondertusschen verdient het opmerking, dat de Engelsche dagbladen, vooral zij, die gezegd worden het gevoelen der regering uit te drukken, nu de boodschap des presidents bekend geworden is, een zachter toon beginnen aan te slaan. Zij zullen welligt inzien, dat tegenover het feit der erkenning, het verstandiger is de Amerikanen te ontzien en in hunne teergevoeligheid niet te kwetsen. Deze handelwijze is dus wel in staat in zekere mate den maatstaf aan de hand te geven, waarnaar de dagbladpers in Engeland beoordeeld kan worden. De tijd zal spoedig leeren wat verder in Amerika, als een gevolg dier erkenning, zal voorvallen. Maar dit is zeker, dat eene bescherming van Walker door Noord-Amerika op de eene of andere wijze aan Engelands berekeningen met het sluiten van het Bulwer-Claytontractaat, geheel en al den bodem inslaat en de groote republiek daardoor een gewigtigen stap voorwaarts heeft gedaan, om eenmaal in het uitsluitend bezit te komen van den weg, die vroeg of laat eene ver-

binding zal daarstellen tusschen den Atlantischen en Stillen Oceaan. Eene andere vraag is het echter, of Walkers regering door den oorlog met Costa Rica niet reeds heeft opgehouden te bestaan, waardoor eene erkenning welligt te laat zou komen.

FRANKRIJK.

Sommige departementen van Frankrijk zijn in de laatste dagen zwaar geteisterd door overstroomingen. Groot is de aangerigte schade. Groot vooral blijkt het verlies aan menschenlevens te wezen. Geheele gezinnen zijn onder de puinhoopen hunner ingestorte woningen begraven. en naar mate het water afvloeit, vindt men langs de straten de lijken van de ongelukkigen, vooral van kinderen, die in hunne vlugt door het woedend element werden achterhaald.

Het meest heeft wederom Lyon geleden. Geheele wijken dier stad zijn vernield; de huizen stortten er met halve dozijnen te gelijk in, en dit maar al te dikwerf zóór dat de bewoners den tijd hadden zich te redden.

De omliggende gemeenten werden natuurlijk even zwaar als de stad zelve geteisterd. De gebouwen werden door de kracht van het van alle zijden toestroomende water als kaartenhuisjes omvergeworpen. In de stad Lyon alléén, zijn meer dan vijf en twintig duizend zielen van dak en tevens van have en goed beroofd. Het aantal menschen, dat bij deze ramp omkwam, is nog onbekend, maar het moet zeer aanzienlijk zijn; even aanzienlijk als het aantal runderen, paarden, enz., dat men den tijd niet had te redden. Moge het verlies aan menschenlevens diep treffend zijn, niet minder treffend is het verlies, dat de bevolking dier streken lijdt in haren oogst, die — het graan was grootendeels gemaaid en moest nog slechts geborgen worden — door het woedend element letterlijk werd weggevaagd en heinde en ver verstrooid. En dit is nu reeds de derdemaal in slechts vijftien jaren, dat het zuiden des lands maar vooral Lyon zoo geweldig door overstroomingen wordt geteisterd. De liefdadigheid van landgenooten zal zwaar in beslag moeten genomen worden, om slechts eenigermate te gemoet te kunnen komen aan zoovele duizenden nijvere lieden, die, zonder hun schuld, van alles beroofd en tot den bedelstaf gebragt werden.

De keizer heeft overigens de gevaarlijkste punten der overstrooming reeds bezocht.

— De koning van Wurtemberg heeft Parijs bezocht en aldaar eenigen tijd doorgebragt.

Ook de aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk en prins Oscar van Zweden bezochten Parijs.

Parijs, 8 Junij. De keizer is gisteren avond te St. Cloud teruggekeerd.

De *Moniteur* zegt, dat de keizer, gedurende twee uren, in eene boot de overstroomde omstreken van Tours bezigtigd heeft. Hij heeft uit zijne bijzondere kas 140,000 francs aan de bezochte departementen gegeven.

De keizer heeft behalve de milde bijdragen uit zijne bijzondere kas, aan de departementen van Vaucluse en de Monden der Rhône toegestaan eene som van 200,000 francs aan elk en 100,000 francs aan het departement der Drôme.

Er is nog niets met zekerheid bekend aangaande het cijfer der inschrijving van het wetgevend ligchaam voor de overstroomden. Men denkt dat de giften der leden individueel zullen zijn. De senaat heeft kennis gegeven, dat hij eene inschrijving in zijne bureaux geopend heeft en men zegt, dat bij zich verbonden heeft deze inschrijving het cijfer van 250,000 francs te doen bereiken.

De inschrijving bij de prefectuur van de Seine bedraagt 96 866 francs en die bij de prefectuur van policie 488.675 francs.

De conferentie der spoorwegen heeft, ter beschikking van den prefect van policie, eene som van 200.000 francs gesteld; deze gemeenschappelijke bijdrage is afgescheiden van de afzonderlijke inschrijvingen der verschillende spoorweg-maatschappijen.

Het cijfer der inschrijvingen ten behoeve der slagtoffers van de overstroomingen, welke te Lyon geopend is, bedroeg Donderdag 347.488 francs.

De gemeenteraad van Lyon heeft besloten eene som van 125 000 francs voor de overstroomden af te zonderen. Volgens de *Constitutionnel* hebben de werklieden van verschillende fabrieken aangeboden bij uitzondering een Zondag te werken, ten behoeve dier slagtoffers. Ook de geëmployeerden en arbeiders aan den Westelijken spoorweg zullen een halven dag loon tot dat doel afstaan.

De raad van administratie van den spoorweg van Parijs naar Lyon, heeft besloten al de voor de slagtoffers der overstrooming te Lyon, bestemde voorwerpen kosteloos te vervoeren.

De laatste tijdingen uit de overstroomde streken, melden eindelijk het vrij snel afloopen van het water van de Rhône, doch langs den loop der Loire is alles nog overstroomd, hoewel ook daar het water eenigzins dalende is.

Ook uit Savoye hoort men van overstroomingen; tusschen Turin en Lyon is gedurende 2 dagen de communicatie gestremd geweest. Het meir Bourget is bij de haven van Puer buiten zijne oevers getreden en heeft de omliggende velden overstroomd. De communicatie langs den Victor-Emanuel spoorweg is op verschillende plaatsen afgebroken.

— Men had gezegd, dat ten gevolge der overstroomingen de feesten ter gelegenheid van de doopplegtigheid van den keizerlijken prins geen plaats zouden hebben; dit wordt thans weder tegengesproken.

— De *Moniteur* deelt het ceremonieel mede, dat in acht genomen zal worden bij de aankomst en tijdens het verblijf in Frankrijk van den kardinaal Patrizi, legaat a latere van den Paus.

— Bij keizerlijk besluit wordt de haven van Calais opengesteld voor den invoer van gezouten haring, afkomstig van de Fransche visscherij.

DUITSCHLAND.

Ook in Duitschland hebben geduchte onweders en zware regens hier en daar schade aangerigt en werd daardoor vooral een zoo hooge waterstand van den Rijn en andere rivieren veroorzaakt, dat op eerstgenoemden stroom de zeilscheepvaart bijna geheel heeft opgehouden. Te Koburg en omstreken woedde den 31sten Mei een orkaan, die de oudste en zwaarste boomen ontwortelde. Het water stroomde door de straten en de geheele stad geleek eene zee. De orkaan was zoo sterk, dat menschen, die zich op weg bevonden, in een kring werden rondgedraaid en op het punt waren van te stikken. In Zwitserland zijn almede de rivieren hier en daar buiten hare oevers getreden. Zoo stond onlangs de geheele streek rondom Yverdun onder water. Het verdient opmerking, dat deze toestand van den dampkring bijna overal in Europa, hier meer, daar minder wordt opgemerkt.

— Even als doorgaans in den voorzomer het geval is, trekken de gekroonde hoofden heen en weder, om òf elkander een bezoek te brengen òf zich eenigen tijd in badplaatsen op te houden. Daaronder behoort ook de jonge keizer van Rusland, die te Berlijn een bezoek heeft afgelegd. Hij arriveerde aldaar in den avond van den 29sten Mei en is den 3den dezer weder naar Warschau vertrokken. Tijdens zijn verblijf te Berlijn bevonden zich daar nog: de kroonprins en de kroonprinses van Wurtemberg, de groothertog van Oldenburg, de hertog van Nassau, de koning en de koningin van Saksen, prins en prinses Frederik der Nederlanden en meer andere grooten. De indruk, dien de jonge keizer daar heeft achtergelaten, is zeer gunstig. Men is het eens, dat hij den vrede wil en een bevorderaar van kunsten en wetenschappen zijn zal. In het algemeen heeft zich de overtuiging gevestigd, dat zoolang hij regeert, geen oorlog als de laatste, meer te duchten is.

— De Pruissische regering heeft gestrenge maatregelen genomen tot beteugeling van het beursspel, voornamelijk wat betreft den handel in vreemde crediet inrigtingen.

— Volgens een Duitsch dagblad, zou van het huwelijk tusschen den grootvorst Michael en prinses Sidonie van Saksen, niets komen, wegens het verschil van geloofsbelijdenis. Men zou nu het oog geslagen hebben op de tweede dochter van prins Frederik der Nederlanden.

— De bekende reizigster, Mw. Ida Pfeiffer, heeft voor eenige dagen Weenen verlaten. De onvermoeide vrouw, welke in de aanstaande maand October haar 59sten verjaardag zal vieren, begeeft zich vooreerst naar München, Berlijn en Parijs en wil zich alsdan naar Madagascar inschepen, of zoo de Fransche expeditie, waarvan men spreekt, haar daarin mogt verhinderen, op eene Engelsche stoomboot naar Oost-Indië begeven, om de nog het minst doorzochte punten van den Indischen Archipel te bezoeken. Een harer vrienden, welke haar den dag voor haar vertrek van hier bezocht, verhaalt, dat, toen hij eene enkele kist in hare kamer zag staan, niet grooter dan die waarin de dames haar goed plegen te pakken, wanneer zij een landelijk uitstapje ondernemen, hij haar vroeg: of deze kist een gedeelte van hare bagaadje bevatte; maar zij antwoordde, dat hierin al hare kleederen, linnengoed, boeken en verdere benoodigdheden voor eene driejarige reis bevat waren.

»Het is mijne laatste reis," zeide zij treurig, »en wanneer ik terugkeer, dan is het slechts om op een stil plekje der aarde mijn laatste uur af te wachten."

ITALIE.

Men wijst den 16 Junij, den verjaardag der troonsbeklimming van Pius IX, aan, als het tijdstip, waarop het zoo dikwijls uitgestelde consistorie zal plaats hebben, waarin Mgr. Ottojano de Medicis, de commissarissen der legaties Mgr. Grasselini, Mgr. de Pietro, alsook twee Oostenrijksche prelaten, Mgr. Georges Kaulik, aartsbisschop van Zagabrie in Croatie, en Mgr. Michel Lewichi, aartsbisschop van Leopoli, Halicia en Kamenek en Galicie, met het purper zullen omhangen worden.

— Naar alle waarschijnlijkheid zal het de generaal Broglia zijn, die, namens Sardinie, bij de krooning van keizer Alexander II tegenwoordig zal wezen. Ook wil men als zeker weten, dat de generaal La Marmora minister van oorlog zal worden.

— De jongste berigten uit Italie bevestigen hetgeen gezegd is omtrent de staat van spanning, waarin zich dit land op dit oogenblik bevindt, en spreken van eene aanstaande reis van den graaf Cavour naar Parijs. Zoo als wij reeds gisteren te kennen gaven, schijnt men te Turijn veel te bouwen op ondersteuning van de zijde van Engeland. Doch het blijkt al meer en meer, dat het Londensche cabinet, ten opzigte van Italie, den weg van gematigdheid wil inslaan. Dit blijkt vooral uit de weinige woorden, welke lord Clarendon in de zitting van Donderdag heeft gesproken bij het deponeren eener nota in het huis der lords, wier inhoud waarschijnlijk weldra zal openbaar worden. Deze nota bevat een antwoord op de jongste Sardinische nota's en komt in inhoud overeen met hetgeen lord Clarendon in het congres, betreffende de bezetting van Italie door vreemde troepen, gezegd heeft.

NOORD-AMERIKA.

Vernuftige Bekendmaking. Een dagblad van Gallatin (Missouri) bevat de volgende bekendmaking:

Verloren! — Twee jonge jufvrouwen in deze stad hebben ieder, eenige dagen geleden, hemdmouwknoopen verloren. De man, die ze mogt gevonden hebben, kan ze in persoon terugbrengen, indien hij een goed uiterlijk bezit en van goede aanbevelingen is voorzien. In allen geval zou men de voorkeur geven aan *twee*, mits zij jong zijn.

— In den morgen van 7 April is met den besten uitslag te New-York, een stoomboot van de linie Collins, de *Adriatic*, van stapel geloopen. Dit vaartuig is het grootste, dat men kent. Een groot aantal toeschouwers was daarbij tegenwoordig en deed de lucht weergalmen van de levendigste toejuichingen.

Deze stoomboot is 354 voeten lang, 50 breed en 33 diep en kan 2944 lasten laden. Hoewel minder lang dan de *Persia*, naar men weet een ijzeren stoomboot, ligt de *Adriatic*, van hout gebouwd, toch zeer netjes op het water. Naar het schrijven van de *New-York Herald*, is het laatstgenoemd vaartuig voorzien van twee machines van 2000 paardenkracht ieder met slinger-cylinders. De ketels, ten getale van acht, zijn sterk genoeg om eene drukking van 30 pond per vierkanten duim te kunnen verdragen.

De *Adriatic* is door middel van ijzeren beschotten in acht afdeelingen verdeeld, om het indringen van het water te beletten. Ieder zijner ankers weegt 7000 pon[d]. Onder de voorzorgsmiddelen, die aan boord genom[en] zullen worden, bevindt zich ook een weerkaatsend[e] lantaren, die op den boeg geplaatst, al wat den ga[ng] zou kunnen hinderen, op een mijl afstands zal do[en] ontwaren.

— De Noord-Amerikaansche dagbladen, den 24 Ap[ril] te Liverpool met de *Atlantic* aangebragt en loopen[de] tot den 12den dier maand, houden zich druk be[zig] met de zaken van centraal-Amerika. Sommigen zegg[en] dat het niet zeker is, dat de vereenigde Engelsche [en] Fransche magt Costa-Rica tegen Walker zal helpe[n], anderen dat die tijding bepaald waar is en vernom[en] van een hooggeplaatst ambtenaar, die daardoor v[an] alles goed onderrigt is. Sommigen willen, dat het c[a]binet van Washington in deze omstandigheden, ge[en] oogenblik moest aarzelen, om het gouvernement v[an] Walker te erkennen. De *New-York Herald* ziet in [de] vereeniging van vier Engelsche en twee Fransche oo[r]logschepen op de reede van Port-au-Prince, het be[] wijs van kwaadwillige bedoelingen tegen zekere gedee[l]ten van het Amerikaansche grondgebied, waarschijnlij[k] tegen centraal-Amerika. Hij raadt den heer Marcy aa[n] daartegen te waken. Van een anderen kant zijn ong[e]veer 300 man aan boord van de *Orizaba* ingescheep[t] om zich bij het leger van Walker in Nicaragua te vo[e]gen. Drie dier lieden zijn, waarschijnlijk voor de leu[n] op last van het Washingtonsche cabinet in hechteni[s] genomen.

ZUID-AMERIKA.

Brazilie heeft eindelijk met de republiek Paragu[ay] een tractaat gesloten, waarvan men voor den hande[l] niet alleen van zuidelijk Amerika, maar zelfs van E[u]ropa, belangrijke voordeelen kan verwachten. Door d[it] tractaat namelijk worden de rivieren Parana en Para[]guay van de banden van het monopolie, dat over ha[ar] werd uitgeoefend, ontdaan en aan de vrije scheepvaar[t] overgeleverd. Ook Brazilie's industrie zal hierdoor een[e] ontwikkeling kunnen krijgen, waarvoor dit door de na[]tuur zoo gezegende land allezins vatbaar is

CHINA.

Op welke wijze de slavenhandel met Chinezen word[t] gedreven, verneemt men uit den volgenden brief va[n] eenen Amerikaan in China. Wij hebben thans, ze[gt] hij, 700 koelies aan boord en denken er nog 200 b[ij] te krijgen, waarna wij naar Callao onder zeil gaan[,] welke plaats wij in 75 dagen kunnen bereiken. D[e] toestand dezer Chinesche koelies is nagenoeg gelijk aa[n] dien der lijfeigenen in Rusland of der negerslaven i[n] de zuidelijke streken der Noord-Amerikaansche staten[.] Ach, het zijn ongelukkige wezens, die, met geweld van hunne betrekking en vrienden weggerukt, op E[n]gelsche en Amerikaansche schepen als slagtvee worde[n] ingeladen. Zij worden weggestolen, op een jonk g[e]bragt en daar eenige weken opgesloten gehouden, t[ot] dat de kapitein het oirbaar acht, hen naar zijn sch[ip] over te brengen. Men betaalt 20 à 30 dollars per hoo[fd] en stelt alsdan alle mogelijke voorzigtigheid in h[et] werk, opdat zij niet ontvlugten of door hunne vrien[]den met geweld worden teruggenomen. De Chinesch[e] menschenroovers brengen hunne koelies op de markt[,] even als zulks te Mobile geschiedt, om door de kooper[s] te worden bezigtigd. Die arme menschen worden hi[er] tot allerlei gymnastische oefeningen gedwongen; z[ij] moeten huppelen, springen, dansen, enz., en worde[n] eindelijk nog door den scheepsdoctor onderzocht. I[s] de visitatie afgeloopen, dan krijgen zij nieuwe kleede[]ren en worden aan boord van het schip gebragt, wa[ar] een aantal gewapende matrozen dag en nacht schild[]wacht houdt. Dit is echter een gevaarlijk werk, wa[nt] de koelies wenden menigwerf pogingen aan, om me[t] geweld hunne vrijheid te herwinnen. Zoodanige pogin[g] zoude intusschen bezwaarlijk gelukken; want er zij[n] eene menigte wapenen aan boord en twee geladene ka[]nonnen zijn zoodanig gerigt, dat zij elk oogenblik d[e] oproermakers zouden vernietigen. Deze soort van sla[]venhandel levert goede winsten op, want ofschoon ee[n] vierde of vijfde gedeelte der lading koelies gedurend[e] de reis sterft, of hetgeen menigmaal gebeurt, zich va[n] het leven berooft, blijft er nog een goed stuk geld over, naardien de slaven, welke wij voor 20 à 3[0] dollars koopen, op Cuba, in Peru en Chili voor 25[0] à 300 dollars weder worden verkocht.

AUSTRALIE.

De *Bellarat Times* verhaalt, dat Lola Montes, di[e] reeds menigeen heeft afgerost, eindelijk iemand hee[ft] aangetroffen, die haar de baas was. Zij had twi[st] gekregen met den directeur van den schouwburg t[e] Bellarat, en schold hem geweldig uit, tot dat te[n] laatste zijne vrouw kwam toesnellen, die eene zwee[p] op Lola's rug aan stukken sloeg, haar bij het hoof[d]greep en zoo deerlijk toetakelde, dat zij in geruime[n] tijd niet op het tooneel zal kunnen verschijnen.

Ingezonden Stukken.

Iets over de Volks-Hygiène.

Het is eene door statistieke vergelijkingen beweze[n] zaak, dat met den vooruitgang in de beschaving de[r] volken, tevens de sterfte vermindert, en de middelba[re] leeftijd verlengd wordt. Door de ontwikkeling van de[n] geest wordt de mensch meer bewust van zijne eigen[e] waarde, hij krijgt meer genot in zijn leven en le[gt] meer op het physisch behoud daarvan. Hij wordt i[n]dachtig, de middelen op te zoeken om zijn bestaan t[e] verlengen, en die te vermijden, welke, daarop nade[e]lig inwerkende, zijn leven kunnen verkorten.

Reeds in lang verloopene eeuwen levende philosoph[en] en geneesheeren hebben zich bezig gehouden met he[t]

opsporen der regels, welke op te volgen zijn, om de gezondheid te bewaren en het leven te verlengen, maar eerst in de latere tijden en vooral in deze eeuw is die studie tot eene bijzondere wetenschap geworden, bekend onder den naam van gezondheidsleer (*hygiëna*).

Alhoewel ieder mensch, en ieder beschaafd mensch vooral, onbewust de gezondheidsleer bestudeert — want hij let op hetgeen hem voor- of nadeelig is — is echter deze leer van een grooter omvang en vereischt eene uitgebreide kennis van het menschelijk ligchaam niet alleen, maar ook van alles wat dit omgeeft en daarop inwerkt, zoo als b. v. de lucht, die de mensch inademt, den grond, waarop hij zijne woning zet, de voeding en drank, die hij gebruikt, het bedrijf, dat hij uitoefent, ja zelfs van den morelen toestand, waarin hij verkeert. Het is toch een ieder bekend, dat eene met smetstoffen gevulde lucht voor het ligchaam nadeelig, dat een bodem, waaruit vochtige dampen stijgen, dat water, opgeloste metaalzouten bevattende, voor het ligchaam schadelijk zijn, dat hij die zijne physische krachten te veel inspant, even als hij wiens geest door driften te veel wordt opgewekt, zijne gezondheid benadeelt. Wanneer deze agenten nadeelig beginnen te werken, en op welke wijze zij dat doen kan alleen diegene ten volle beseffen, die van het zamenstel van het menschelijk ligchaam als ook van de dingen, die daarop inwerken, eene grondige kennis heeft; dit kan dus vooral de geneesheer. Hij toch moet, behalve de kennis van het menschelijk ligchaam, ook die bezitten van het zamenstel en de goede eigenschappen der lucht, het water, het voedsel, in één woord, van de geheele stoffelijke natuur. Het is eene verkeerde opvatting, wanneer men meent, dat het hoofdzakelijke of wel eenige doel van den geneesheer is, de reeds ontstane ziekte te genezen; veeleer moet het dat wezen, door wijze inrigtingen en voorbehoedmiddelen, het ontstaan der ziekten te voorkomen. Om hiertoe zooveel mogelijk mede te werken, hebben nu en dan kundige geneesheeren nuttige werken over het behoud der gezondheid geschreven ten gebruike van het publiek; in eenige Europesche staten hebben zij, in vereeniging met andere geleerde en welgezinde personen, gezelschappen gevormd ter bevordering van de gezondheid van het algemeen. Naar hunne opwekking zijn er door de regeringen algemeene maatregelen genomen ter bevordering der gezondheid van het volk, zoo als b. v. het verwijden van enge straten, het bouwen van luchtige en gezonde woningen, het dempen van moerassen in bewoonde streken, het daarstellen van publieke baden, het keuren van het voedsel en het water, en vele andere nuttige inrigtingen. Zoo bestaat in België, behalve eene bijzondere sectie van hygiène in de akademie, welke het ministerie voorlicht, in elke stad eene commissie voor de publieke gezondheid, welke is samengesteld uit doctoren, chemisten en bouwkundigen, en toegevoegd is aan den raad der gemeente, van welker werking men immer meer de gunstige gevolgen leert inzien. In ons moederland is tot nu toe de strijd over dat nut nog niet beslist. Men heeft dit kunnen hooren in de verhandelingen onlangs over dit punt gehouden in den gemeenteraad van Rotterdam, en zelfs in de tweede kamer.

Al is het ook niet te verlangen van personen, wier geheele werkkring zich immer tot het positive en materieele heeft beperkt, dat zij een diep doorzigt in volks-hygiène hebben verkregen en het groote nut er van begrijpen, zij moesten dan toch niet belemmerend optreden tegen het goede streven van in deze zaak competente mannen. Staatsmannen bovendien moesten nu niet meer vreemd zijn aan eene voor hen zoo onontbeerlijke wetenschap als die der gezondheids-regels voor het volk, voor welks welzijn het toch hun beroep en pligt is te zorgen. Hoe zullen zij dit kunnen doen, wanneer zij niet eens weten wat eigenlijk tot dat welzijn wordt vereischt. Zoo moeijelijk is het om ook de beste voorstellen ingang te doen vinden, en waarlijk, er behoort eene volharding toe, die alleen door eene diepe overtuiging kan ontstaan, om niet te wanhopen in den kamp tegen vooroordeel en onkunde.

Wanneer er echter in één land een waakzaam oog dient te worden gehouden op het verwijderen van der gezondheid schadelijke invloeden, is dit zeker in een tropisch land, daar waar de ontbinding van organieke stoffen zoo spoedig geschiedt en hare verpestende uitdampingen zich zoo ligt in de lucht verspreiden. Het is dus vooral noodig in eene stad als deze, waar eene talrijke Oostersche, uit haren aard vadsige, bevolking opeengedrongen woont. Het zoude zeker eene onbillijkheid wezen, om de onder hen wonende zindelijke en meer behoedzame Europeanen, door de onverschilligheid van genen, te laten lijden, en op Amerikaansche wijze ieder aan zijne zelfverzorging over te laten. Wel degelijk is hier noodig, dat krachtig door het bestuur worde gehandhaafd de zindelijkheid en orde, en dat de inlander onder eene strenge voogdij sta. Een ieder zal met genoegen waarnemen, dat er thans hier in dit opzigt vele verbeteringen geschieden, ongezonde waterplassen gedempt en aangevuld worden, de waterleidingen verbeterd en overal stroomend water heen gebragt, maar ééne hand kan niet alles verrigten; hare opgave is het ook niet om zich direct met de hygiène te belasten. Er bestaan hier nog vele, zoowel bedekte als meer publieke kwalen van besmetting (*foyers d'infection*); de ligging dezer stad is eene dergelijke, dat er ook immer nieuwe worden geboren. Dat men zich eens begeve, in de vroege morgenuren, wanneer de zonnestralen de dampen nog niet hebben doen opstijgen, in eene door Chinezen druk bewoonde buurt, of wel voorbij eene der vele slagthuizen, men zal zeker zijne schreden versnellen, om zich zich uit eenen dampkring te verwijderen, die toch duizende personen aanhoudend moeten inademen. De winden drijven deze miasmen verder op de gezonde deelen der stad, en zij krijgen dus ook een onverdiend deel van deze besmetting.

Dat er dus ook hier ter stede een permanente gezondheidsraad bestond, uit deskundigen zamengesteld, die zijne aandacht uitsluitend rigtte op het nagaan van al de middelen om de algemeene gezondheid te bevorderen, dat deze, als adviserend ligchaam, het bestuur ter zijde stond, ware stellig eene heilzame en zeer wenschelijke verbetering.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Julij	21	Engelsch	Caduceus	Hass	Canton	14 Junij	Londen.
»	—	»	Kensington	W. King	»	— »	Bombay.
»	23	»	Ellen Masters	R. D. Mauro	Adelaide	23 »	Singapore.
»	—	Amerikaansch.	Wild Hunter	Jushua Sears	San Francisco.	31 Mei	Calcutta.
»	25	»	Hougua	W. Cartwrigt	New-York	19 April	Hongkong.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Julij	23	Nederlandsch	schip	Pasoeroean	Fulbrun	Amsterdam	15 April	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Anna en Elise	C. J. Jaski	Soerabaya	19 Julij	Haager en Schuurman.
»	24	Baliesch	schoen.	Doris	H. L. Muhldorff	Balie Band.	13 »	McEwen en co.
»	—	Nederl Indisch	bark	Alnoer	Sech bin Awad Said	Samarang	22 »	B. J. Jacobs.
»	—	Nederlandsch	»	Vijf Gebroeders	Teensma	Amsterdam		B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Helena en Anna	J. C. F Lupcke	Soerabaya		van Ommeren Rueb en co.
»	—	»	»	Louis	P. A Hovig	Rotterdam		»
»	—	»	»	Johanna Alida		Amsterdam		Landberg Bezoet de Bie en co.
»	—	»	»	Koophandel	L. Crevecouer	Rotterdam		G Suermondt en co.
»	—	Z M.	stooms.	Admiraal van Kinsbergen	lt. t/z 1 kl. Bennekom.	Soerabaya		
»	25	»	fregat	Prins Frederik der Nederlanden		Padang		

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	24	Nederlandsch	bark	Eersteling	Aarmstrong	Amsterdam.
»	—	»	»	Kaap Hoorn	L. J. Dik	Rotterdam.
»	—	»	»	St Jan	G. G. Leon	Cheribon.
»	—	»	»	Batavia	Said Alhadat	Pecalongan.
»	—	»	schoen.	Indramayoe	Tan Tjintjiang	Palembang.
»	—	»	bark	Alnoer Salim	Said Ydroes	Samarang.
»	25	Amerikaansch.	»	Burnham	Kenny	China.
»	—	Nederl. Indisch	stooms.	Langen Lamongan	T. Deighton	Samarang.
»	26	»	» stooms.	Koningin der Nederlanden	J. Prins	Samarang en Soerabaya

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Cornelia	C. de Vries	Rotterdam.	van Ommeren, Rueb en co.
»	brik	Jan van Galen *	P. H de Boer		»
»	bark	Louis	P. A. Hovig		»
»	»	Almelo.	B. Auffmorth		Tiedeman en van der Berg.
»	»	van Galen	J. R. Smit		»
»	»	Henriette	Haasnoot		de Weerdt Ruyl en co.
»	schip	Palembang	J. Hoekstra		»
»	bark	Tagal	J. F. Göbel	Soerabaya.	»
»	»	Alcor	J. F. van Olpen		G. Suermondt en co.
»	»	Per Aspera ad Astra	Admiraal		»
»	»	Bellona	Ten Ham	Havanah	»
»	fregat	Ambarawa	J. Buykes		»
»	bark	Koophandel	L Crevecoeur		»
»	»	President Plate	C. C. Hansen		Landberg, Bezoet de Bie en co.
»	»	Pauline *	B. J. Post		Haager en Schuurman.
»	»	Vesta	P F. Ryken	Nederland	»
»	»	Albrecht Beyling *	Muller	China via Tjilatjap	»
»	schip	Anne en Elise *	C J Jaski	Amsterdam	»
»	bark	Cornelis Gips	de Haan.	Dordrecht	B. Kopersmit en co.
»	»	Broedertrouw	Hordyk	Dordrecht	»
»	»	Nieuw Holland	Tuk	Amsterdam	»
»	»	Pasaroean	Fulbrun		»
»	»	Vijf Gebroeders.	Teensma		»
Nederl. Indisch	bark	Fathool Hair		Soerabaya	D, N. Buys en co.
» »	»	Argo *	Massingham	Cheribon	»
» »	»	Tiangtay *	Liem Tekhie		B. J. Jacobs.
» »	schoen.	Bintang Tiga	Koh Siong	Cheribon.	»
» »	bark	Alnoer *	Sech bin Awab Said		»
» »	»	Etmachlaar *	Hadjie Smail	Soerabaya	»
Engelsch	schoen.	Chjeltain *	Jones.	te Koop	Hunter, Houghton en co.
»	brik	Amelia Briellat *	J. Marris	Sydney	Morgen, Melbourn en co.
»	»	Bolla *	A. Mc. Kissock	Auckland.	Mechine, Watson en co.
»	bark	Ivolie *	Whitfield		»
»	»	Precursor *	J Thomson	Singapore.	Pitcairn, Syme en co.
Hamburg	schip	Sir Isaac Newton *	Christiansen		Busing, Schröder en co.
Fransch	schip	Sophia Cezard *	Pons	Havre via Samarang	G. Suermondt en co.
Amerikaansch	bark	Witch *	Hultman.	Samarang.	Paine, Stricker en co.
»	»	Cijnthia. *	Barlett	Cowes.	»
»	»	Rebecka *	Hotchkiss	Padang	»
Sandw Eil.	schip	Emma *	C. Gill	China	Meckendorff, Wilmans en co.
Zweedsch	bark	Helena *	Hagerstrom	Zweden	»
Balisch	»	Doris *		Balie Bandong	McEwen en co.
»	bark	Ida *		»	»

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Julij	18	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Pasaroean.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardem	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	15	Ned.	brik Antoinette	F. Chasteau	Macassar.
»	16	N. I.	bark Faulka Nassar	Sech Smeer	Pontianak.
»	—	»	schoener Harriet	Kenne	Timor Koep.
»	—	Ned.	schip Ternate	F. Cars	Nederland.
»	—	N. I.	bark Carolina	Graswinckel	Pengel.
»	17	»	stooms Banda	Neyts	Batavia.
»	—	Zweed	brik Helena	Hagstrom	Zweden.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Waalstroom	Melling.		van Leeuwen en co.
Nederl Indisch	»	Alnoer Salim	Hadji Amin	Banjermassing en Sumanap.	Gezagvoerder.

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Julij	16	N. I.	bark Djelanie	Said Alie	Grissee

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	17	Ned	schip Nieuw Holland	L. Tuk	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Julij	14	N. I.	schoener Louisa	Liem Boengiok	Tagal.
»	17	»	bark Marzoek	Sech Mohamat.	Riouw.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	14	N. I.	schoener Argo	Massingham	Batavia.
»	—	»	bark Feidoel Rachman	Sech Abdulla	Palembang
»	15	»	schoener Louisa.	Liem Boengiok	Muntok.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	14	N. I.	bark Hinggeet	Liem Yoehok.	Riouw.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Julij	11	Ned.	Pieter Corneliszoon 't Hooft	N. Koens	Soerabaya.
»	12	»	bark Aldebaran	Meyboom	»
»	—	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	»
»	—	»	kotter Paulina	Sayman	»
»	14	»	schoener Colibrie	Pa Karmidin	Balie Bad.
»	—	»	bark Ardjoeno	J. F. A. Rapp	Soerabaya.
»	—	»	bark Sagaffie	Sech Drahim	Sumbawa.
»	—	»	schoener Katjong	Saka	Sumanap.
»	15	»	kotter Krabbe	Mardam	Soerabaya.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	15	N. I.	schoener Colibrie	Pa Karmidin	Besoekie.
»	16	»	kotter Little Tot	Katjoong	Soerabaya.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	»

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Julij	16	Ned.	schip El Masshoor	Said Aboebakar	Sumanap.
»	—	N. I.	schip Helena en Anna	Lupcke	Nederland.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Julij	9	N. I.	schoener Mastora	Mohamat Amin	Besoekie.
»	10	»	schoener Carolina	Pa Jatie	Soerabaya.
»	11	»	bark Said Maskoor	Alie	»

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Julij 7	N. I.	bark Bacht Mastora . .	Said Alhabsasy.	Sangkawang

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Julij 12	Ned.	bark Macao	Hoffman .	Rotterdam.
» —	»	bark Drie Vrienden . .	van der Zee .	Amsterdam
» 14	N. I.	bark Aliat Tulbario . .	Bosch . . .	Sumanap.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA
van den 16 *tot en met den* 24 *Julij* 1856.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*, kapt. *Prins*, de heeren *Mossembekker, A. Mentel, D. Mentel, P. Bijramju, Pestonju, Mehrju, A G Zimmerman.* Mejufvr. *M. J. Bruno, W. H van Heerdt. H. Meinberg* naar *Samarang.*

Met de N I. bark *Batavia*, kapt. *Said Alkadat*, Mejufvr. *J. P Meijer* naar *Pecalongan*

Met het N I stooms *Langan Lamongan*, kapt. *Deighton* de heer *D Paterson*, na r *Samarang*

Met het Eng schip *Priam*, kapt *Macfarlane*, de heeren *H Fabrij' V. Gaspar, T. Bardan, E. Halseij, J. Lazar* en *Zoon*, naar *Singapore.*

Met het Ned. schip *Eersteling*, kapt. *Armstrong*, de heer *Bloijs van Treslong.* naar *Nederland.*

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA
van den 21 *tot en met den* 24 *Julij* 1856.

Met het Ned. schip *Palembang*, kapt *Hoekstra*, de heer *Feulleton*, Mevr. *van Zeijll deJong* en *familie*, van *Amsterdam*

Met het Ned. schip *Johanna Alide*, kapt. *Visman*, de heeren *Snellbrand*, en *familie*, *Wassink*, *Schulpman*, van *Amsterdam.*

Handelsberigten.

Benkoelen. Op den 1sten Julij jl. zijn bij publieke veiling van de hand gezet 800 pikols zwarte en 400 pikols witte peper, welke hebben gerendeerd respectivelijk *f* 18,150 en *f* 16,387,60, of gemiddeld *f* $22,85^{1}/_{2}$ en *f*. $40,116^{1}/_{4}$ per pikol.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 15 *tot en met den* 17 *Julij* 1856.

AANVOER

Van China en Singapore per ned. schip *Albrecht Beijling*, gez. Muller. agt. Haager en Schuurman.

80 bn. goenie-zakken. 30 kn. cassia. 3 do. chin. goederen. *Busing Schröder en co.*
2701 planken. 12 bl. goenie-zakken. *Joakim.*
4400 planken. *Arathoon.*
11 md. gadoong. *Sech Said Basandit.*
18 ks. manufacturen. 5 coll. vischkuiten. *Said Hoesin Mohamad.*
64 coll. gadoong. 358 do. chin. goederen. *Lim Seng.*

45	»	chin. goederen.		*de Weerdt Ruyl en co.*
8	»	»	»	*Bakre en Kinder.*
200	»	»	»	*Heckler.*
108	»	»	»	*Benhoto.*
2	»	»	»	*Pandel en Stiehaus.*
483	»	»	»	*Lim Hoa.*
67	»	»	»	*Nio Bangkie.*
154	»	»	»	*Tjia Kiokbie.*
65	»	»	»	*Kang Kengtiong.*
3	»	»	»	*Gezage.*
11	»	»	»	*No. Toong.*
22	»	»	»	*Yap Tho.*
464	»	»	»	*Yap Naking.*
21	»	»	»	*Yap Posen.*
3	»	»	»	*Ling Joijsiem.*
80	»	»	»	*Ja Poensan.*
180	»	»	»	*Jong Kengchong.*

voor Samarang.

808 coll. chin. goederen.

Van Tjilangkap per praauw sampang gez. div.

84 krandj. suiker. *Dummler en co.*

Van Poeloegadoeng per praauw Papan gez. div.

200 zakk. rijst. *Poan Boen.*

Van Passilian per praauw sampang gez. div.

480 zakk. rijst. *Lie Tiang.*

Van Mauk per praauw sampang gez. div.

550 zakk. rijst. div. Chinezen.

Van Tjicao per praauw sampang gez. Adia.

70 zakk. rijst. 350 ps. buffelhuiden *Kim San.*

Van Bantam per praauw sampang gez. div.

30 pic. olie. *Oeij Tsangsieng.*
300 ps. buffelhuiden. 80 corg. bat. goederen. *Oeij Thoen.*
20 pic. olie. *Ang Sinmoeij.*

Van Indramajoe per praauw sampang gez. Jakiman.

210 pic. rijst. *Tjong Djiemseng.*

Van Cheribon per ned. ind. schip *Argo*, gez. Massingham.

$2069^{62}/_{100}$ pic. rijst. *Pandel en Stiehaus.*

UITVOER.

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Generaal Michiels*, gez. Visser. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

500 pic. tin. 3000 do. koffij. 70 do. rotting. 25 do. verfhout. *N. H. M.*

voor Tjilatjap.

11 pic. goenie-garen. *N. H. M.*
3 ps. ger. vleesch. 1 kt. banket. 1 do. absijnth. 5 md. bier. *Louran en v. Walcheren.*
12 kn. wijn. 3 vn. bier. 1 kt. geleijen. 1 vaatje kruid. 6 md. min. water. 1 kt. vijgen 50 keld. genever. 1 kt. provisien. 1 do. diversen. *v. d. Meulen en co.*
14 ks. roode wijn. 50 keld. genever. 5 doz. cognac. 7 kn. rhijnwijn. $^{1}/_{4}$ pijp. madera 6 vn. bier. 2 doz. wijn. 2 kt. azijn. 2 ks. bitter. 5 hammen. 1 kt. mosterd. 2 keld. zuren. 1 kt. specerijen. 1 rol. zeildoek. 2 vn. teer. 1 vat pik. 4 ankers. 1 vat spijkers. 3 keld. lijn-olie. 6 vs. verf. 1 bl. kurken. 1 tros touwwerk. 2 ks. champagne. 2 pakk. zeilgaren. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
13 ks. porcelein, glas en aardewerk. 1 kt. eau de cologne. 2 vn. bier. 12 md. min. water. 8 kn. bier. 31 do. div. provisien. 17 vs. spijkers. 11 kn. wijn. 1 vat wijn. 1 do. azijn. 60 keld. genever. 1 kt. likeur. 1 kt. roode genever. 4 do. brandewijn. *Tiedeman en v. Kerchem.*
20/m. man. sigaren. 1 kt. manufact. 5 do. keuken-gereedschappen en glaswerk. ....
6 koffers. 12 stoelen. 2 banken. 2 schrijftafel. 1 rol matten. 1 kast. 2 ks. macaronie. 1 pic. werk. 2 ps. kettingen. *Schoen.*
8 md. suiker. 2 ks. sigaren. 1 doz. doeken. 4 keld. genever. 5 kn. roode wijn. 2 do. cognac. 1 do. rum. *Platon.*
2 ks. spiegels. 1 do. schilderijen. 1 do. tapijten. 1 tafelkleed. 25 parapluien. 1 kt. kaarsen. 4 blikk. meel. 2 blikk. bokkum. *Vaupel en co.*
3 kn. div. goederen. *Brandon.*

Naar Nederland via. Tjilatjap per ned. schip *Eugenie*, gez. Bargman. agt. van Ommeren Rueb en co.

1000 pic. tin. 80 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Bencoelen per ned. ind. schip *Soetan Iskander*, gez. Zoutman. agt. Anderson Tolson en co.

2000 ps. sp. matten. *Aan boord gebleven lading.*

Naar Singapore per Eng. schip *Priam*, gez. Mc. Farlane. agt. Martin Dyce en co.

4652 stav. ijzer. 117 boss. ijzer. 1213 stukk. nagel-ijzer. 14 coll. verfwaren. 2 vn. scheepsbehoeften. 30 md. aardewerk. 162 coll. manufacturen. *Agenten.*

66 roll. touwwerk. 16 coll. manufact. 200 kn. bier. *Pitcair Symen en co.*

4 coll. manufact. 4903 stav. ijzer. 2 wagens. 153 roll. touwwerk. 50 vn. brandy. 2 do. hagel. 100 do. bier. 3 do. spijkers. 26 kn. metaal. 308 coll. manufacturen. *Order.*
Zijnde aan boord gebleven lading v. Liverpool.

990 keld. genever. uit entrep. van *Ommeren Rueb en co.*

1 kt. bat. goederen. *Said Moh. Aijdiet.*

29 doz. wijn. uit entrep. *Nahapit.*

51 coll. manufacturen. uit entrep. *Agenten.*

265 kn. staal. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*

10 oxh. bier. uit entrep. *Anderson Tolson en co.*

$1^{89}/_{100}$ pic. gardamon. *Oeij Tjoa.*

$50/_{100}$ pic. vogelnestjes. $7^{20}/_{100}$ pic. buffelhuiden. *Gho Tjengti.*

$24^{1}/_{2}$ catt. vogelnestjes. *Ong Engsiong.*

6 stoelen. *Mc. Ewen en co.*

4 keld. confituren. *Hughan.*

*f*2000.— zilv. specie. *Soeij Kangtjan.*

1500 ps. sp. matten. *Ong Engsiong.*

f 11,000.— zilv. specie. 17 ps. katoenen. 10 do. laken. 2 doz. doeken. *Tan Ibauw.*

350 ps. sp. matten. *Taw Sio.*

Naar Soerabaya per ned. schip *Stad Amsterdam*, gez. H. v. Gijzen. agt. van Ommeren Rueb en co.

30 vs. zilv. specie. *Aan boord gebleven lading.*

Naar Padang per ned. ind. schip *Hamadanie*, gez. Mackenzie.

4 ks. sarongs. *Moormann en co.*

750 ps. goenie-zakken. 15,400 ps. stroo-zakken. *Purvis en co.*

1 kt. mosterd. 1 do. parapluien. 1 do. zadels. 1 do. beschuit. 3 do. wasch-toestellen. 5 wasch-tafels. 3 kamerstel. 3 bidet. 1 md. pannetjes. 30 pakk. potten. 1 bank. 6 roll. matten. 2 kn. stolpen. 1 kt. 6 stolpen. 1 kt. toilet spiegels. 1 vat hagel. *Abeelen Dennison en co.*

2 kasten. 2 banken. 2 tafels. *Bond.*

60 ks. wit katoen. *Moormann en co.*

98 kn. wijn. *Busing Schröder en co.*

3 bn. goenie zakken. *Gouw Kianhian.*

2 ks. blikwerk. 1 do. hoeden. 4 do. glaswerk. 1 do. speelkaarten en kleederen. 1 kt. gereedschappen. 2 do. lampen en glazen. 1 kt. muzijk-instrument. 1 kt. ijzerwerk. 1 do. lederwerk. 1 do. kramerijen. 5 do. siropen. 2 do. beschuit en kleederen. 20 coll. meubelen. 1 kt. glas. 2 bendies. 25/m. man. sigaren. 4 kn. inh. diversen. 1 kt. zadels. 20 md. suiker. 1 kt. spiegels. 1 bendie. 1 tuig. van *Ommeren Rueb en co.*

18 roll. vilt. 11 vn. verfwaren. 1 keld. lijn-olie. 1 do. terpentijn. 1 pak diversen. 1 do. spijkers. *Brodie.*

41 coll. meubelen. 36 stoelen. *Munder.*

8 ks. wijn. 4 do. cognac. 6 pic. suiker. 3 ks. wijnen. 10 md. suiker. 3 kn. mosterd. 1 kt. likeur. 1 do. vijgen. 3 do. agar-agar. 3 do. bitter. 1 kt. lampen. 1 pak gewast-doek. 2 vn. kruid. *v. d. Meulen en co.*

1 kt. manufacturen. uit entrep. *Suermondt en co.*

10 ks. kruid. *Vaupel en co.*

14 kn. papier. 149 goenie-zakken. *Dummler en co.*

1 kt. sarongs. uit entrep. *Tolken Veget en co.*

2 vn. wijn. 1 do. cognac. 5 do. bier. 6 vs. verf. 14 karren wielen. 7 karren. assen. 1 pak. pennen. *John Pryce en co.*

7 vn. krijt. 190 bladen-zink. 1 bl. ravensdoek. 100 ℔ zink spijkers. 20 vs. loodwit. *Plump en co.*

28 ks. lijnwaden. uit entrep. *Anderson Tolson en co.*

61 bn. stroo-zakken. *Paine Stricker en co.*

4 vs. kruid. *John Pryce en co.*

7 ks. haring. 22 coll. aardewerk. 1 kt. wit katoen. 14 ks. gedr. katoen. 1 bl. do. do. 5 bn. gedr. twells. 1 kt. do. do. *Anderson Tolson en co.*

Naar Nederland via Samarang per Eng. schip *Secret*, gez. Hulthinson. agt. Busing Schröder en co.

3518 pic. suiker. 44 do. rotting. 50 legg. arak. 100 pic. sapanhout. *Metzendorff Wilmans en co.*
2 vn. vleesch. *Busing Schröder en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Cornelis Gips*, gez. de Haan. agt. Kopersmit en co.

400 pic. tin. 50 pic. verfhout. 100 pic. rotting. 4095 pic. koffij. $8004^{20}/_{100}$ pic. suiker. *N. H. M.*

Naar de Lampongs per praauw Majang gez. Intje Soek.

7 ks. roode wijn. 2 do. madera. 20 keld. genever. 11 ks. zeep. 7 pic. katj. olie. 1 corg. zw. katoen. 1 do. tjoekien. *Na Kikiat.*

Naar Nederland via Samarang per Eng. schip *Wacousta*, gez. Henderson. agt. Busing Schröder en co.

$61/_{1}$—$54/_{2}$ legg. arak. 60 balies kamfer. 1 kt. valsche granaten. *Agenten.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Hendrica*, gez. Boon. agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

1100 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Cheribon per praauw sampang gez. Jaka.

1 kt. sarongs. 5 do. madapollams. *Tan Ehlong.*
26 ks. div. koopmanschappen. 1 bl. drills. 22 pic. koperen bladen. 60/m. pic. werk. 2 md. bier. 1 bl. garen. 22 kn. thee. *Lim Seng.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deighton. agt. Maclaine Watson en co.

1 kt. kat. goederen. *Lim Seng.*

2 bn. everlast. *Burt Mijrtle en co.*

3 ks. gebl. katoen. 18 do. gedr. katoen. *Adam en co.*

1 kt. zijde waren. 1 do. kramerijen. 4 do. absijnth. 2 do. *Gumprich en Straus.*

48 ks. div. koopmanschapp. 2 ks. ongebl. katoen. *Gouw Ki*

21 ks. div. koopmanschapp. *Lim Seng.*

1 kt. geslagt. 2 do. ansjovis. 4 do. mosterd. 1 tromm. kle *van Riet en ter Gouw.*

1 kt. hoeden. *Gumprich en Straus.*

1 kt. provisien. 1 do. stolpen. *Abeelen Dennison en co.*

3 ks. schilderijen. 316 ps. souverijen. 1 pakje. *Maclaine Watson*

3 ks. kain pandjangs. uit entrep. *Busing Schröder en co.*

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 10 *tot en met den* 17 *Julij* 1856.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. bark *Ellen*, gez. J. Winter.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 12 Julij 1856 no. 56.

Van Nederland over Batavia per ned. bark *Generaal Baron van Geen*, gez. G. Rotgans.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 12 Julij 1856 no. 56.

Van Batavia per ned. ind. stoomb. *Macassar*, gez. F. H. Sch
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 19 Julij 1856 no. 58.

Van Batavia per ned. ind. bark *Fatahoel Moebarak*, gez. Mohamat Ariep.

13,000 st. led. zakken. *Dorrepaal en co.*
80 pic. witte damar en 1 kt. borax. *Oei Sie.*
en andere lading van Batavia, bestemd voor Bandjermasing.

Van Nederland over Batavia per ned. *Bellatrix*, gez. A. P. Sand
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 19 Julij 1856 no. 58.

Van Batavia per ned. ind. bark *Alneer*, gez. Séoh Awab Bin Awad
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 16 Julij 1856 no. 57.

UITVOER.

Naar Nederland over Soerabaija per ned. bark *Gen. baron van Geen*, gez. G. Rotgans.

f 160,000 koperen munt. *Havenmeester.*
15,000 stuks manilla sigaren en 1 kist gember. *A. J. B. Hor*

Naar Nederland per ned. bark *Kaap Hoorn*, gez. L. J. Di
75 pic. bindrotting en 5,452 pic. gouv. koffij. *N. H. M.*
1 kt. gember. *A. J. B. Hordijk.*

Naar Nederland over Batavia per ned. schip *Broedertrouw*, g L. J. Hordijk.

150,305 pond. tabak bladeren. 12,970 pond. indigo en 25 pic. rotting. *B. Kopersmit en co.*

Naar Sijdney per eng. bark *Amelia Breillet*, gez. John Morris
885 pic. koffij. *MacNeill en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 6 *tot en met den* 15 *Julij* 1856.

AANVOER.

Van Batavia per zwd. schip *Helena*, gez. Hagstrem. agt. Mathieu en co.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 9 Julij 1856 no. 55.

Van Liverpool per Bremer schip *Minerva*, gez. E. Wieling. agt. Adam en co.

61 coll. manufacturen en koopmanschapp. *Mc. Millan Marten en*
75 coll. manufacturen. *Ruyl Cramer en co.*
2 coll. manufacturen. *P. Kervel en co.*
20 coll. manufacturen *Schimmelpenninck en co.*
1 coll. manufacturen. *Major Mutzen en co.*
47 coll. manufacturen en koopmanschapp. *Fraser Eaton en co.*
3941 coll. manufacturen. aardewerken en koopmanschap. *Adam en*
4369 coll. manufactnren. zeep en koopmanschapp. *Order.*

Van Batavia per ned. schip *Maria Elisabeth*, gez. C. Bandet agt. W. Cores de Vries.

2 kn. manufacturen. *Ruyl Cramer en co.*
Een partij steenkolen. *W. Cores de Vries.*

Van Nederland via Batavia per ned. schip *Princes Charlotte*, gez. H. A. Harms. agt. Ruijl Cramer en co.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 12 Julij 1856 no. 56.

UITVOER.

Naar China per Am. schip *Edward Keppisch*, gez. John H. Eagleston.

1200 pic. rotting. *Fraser Eaton en co.*

Naar Nederland en Pasoeroean per ned. schip *Alkebaran*, gez. Meyboom.

70 pic. rotting *N. H. M.*

Naar Nederland en Pasoeroean per ned. schip *Pieter Corneliszoont Hooft*, gez. N. Koens.

15 pic. rotting. 50,000 pic. gouv. koffij-zakken. *N. H. M.*

Naar Sydney en Batavia per eng. schip *Amelia Breillet*, gez. John Morris.

80 pic. rotting. $1979^{61}/_{100}$ pic. suiker. *Fraser Eaton en co.*

Naar China per eng. schip *Sophia Fraser*, gez. Cottam

40 kn. chitzen. *Ruyl Cramer en co.*
11 kn. chitzen. *Adam en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUIN